

NASSERIUI MIRUS

EGIPTAS GALI SIEKTI DIDESNĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Egipte dar galima pasamdyti profesionalus raudotojus, kurie vietoje samdytojo garsiai aptraudos -- laužys sau rankas ir raus plaukus -- kuri nors velionį. Kad tokia profesija ten dar

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

gali turėti pareikalavimo -- visas pasaulis ištikino stebėdamas per televiziją Nasserio laidotuves. Noras taip perdėti savo jausmus kartais turbūt yra naudingas, nes perkelia iš realybės į malonesnę išivaizduotą pasaulį. Tą arabų broožą reikia visados atsiminti kalbant apie Artimųjų Rytų politinį gyvenimą.

Tik tai turint galvoje galima suprasti Nasserio laidotuves ir jo garbinimą bei lyginimą su pačiu Dievu, nes realiai žiūrint Nasserio nuopelnus šioje ašarų pakalnėje sunku išžiūrėti. Tiesa, jo gyvenimo bėgis sutapo su arabų valstybių nepriklausomybės atgavimu ir jų materialiniu progresu, tačiau tas pats būtų atsitikę ir be jo.

cija, Lietuvos Moterų Vienybė, Maironio Šeštadieninė Mokykla, New Yorko Lietuvos Inžinierių ir Architektų Sąjunga ir Pasaulinės Parodos Kryžiaus Priežiūros Komitetas. Ją remia visa eilė latvių ir estų vietos organizacijų. Jungtinės pabaltiečių organizacijos, kaip Pabaltijo Moterų Taryba ir BATUNas irgi aktyviai įsijungė į šios demonstracijos organizacinę darbą.

Pabaltiečių Manifestacijos Komitetas tikisi, kad dienų bėgyje visos kitos lietuvių, latvių ir estų organizacijos esančios apie New Yorką, kurios dar nespėjo įsijungti į šios demonstracijos organizacinę darbą, pritaris šiam žygiui ir nedelsiant aktyviai įsijungs. Taipgi yra prašomos ir visos kitos organizacijos toliau nuo New Yorko prisidėti prie šios demonstracijos visokeriopa parama, jei ne tiesioginiu dalyvavimu jos organizaciniame darbe, tai bent aktyviai dalyvavimu šiame žygyje spalio 18, ir skatinant ją sekmadienį vykti į New Yorką prie Jungtinių Tautų būstinės ir pareikšti visam pasauliui dėl iki šiol neatitaisytos skriaudos Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Visiems turėtų būti suprantama, kad šis žygis pareikalaus gausių išlaidų. Todėl komitetas prašo netik organizacijos, bet ir duosnią visuomenę paremti finansiskai, kad padengus visas tas išlaidas. Pinigines aukas siųsti UNITED BALTIC APPEAL vardu, 2789 Schurz Ave., Bronx, N.Y. 10465, Tel. (212) 828-2237. Šiuo adresu taipgi reikia kreiptis dėl visų kitų informacijų šios protesto demonstracijos reikalui.

Nasseris buvo vienas iš daugelio jaunesnių karininkų, kurie 1952 m. liepos 2 dieną nuvertė karaliaus Faruko režimą, kuris visuotina pažiūra buvo seniai to užsipelnęs. Valdžia atiteko 12 karininkų revoliucijos tarybai kuri išrinko gen. majorą M. Naguib'ą prezidentu. Bet kai Naguibas po poros metų norėjo švelniai atsikratyti tos tarybos globos, pulk. lt. Nasseris sukurstė savo kolegas Naguib'ą be didesnio triukšmo pašalinti. Pats Nasseris užėmė jo vietą ir nuėjo jo keliais -- jis pasidarė diktatoriumi.

JAV iš pradžių Nasserio režimą rėmė, tačiau greitai susilaukta nusivylimo iš abiejų pusių, nors be JAV paramos maistu Nasseris vargiai būtų galėjęs išsilaikyti. Washingtonas buvo nepatenkintas dėl to, kad Nasseris atsisakė prisijungti prie antikomunistinio Bagdado pakto. Nasseris kreivai žiūrėjo į Irako įjungimą į tą paktą, nes tai laikė įsikišimu į arabų reikalus, o arabai Nasserio svajonėse turėjo susijungti į vieną milžinišką valstybę su 100 milijonų gyventojų. Toji valstybė neturėtų susidėti su bet kuriuo bloku. To siekdamas Nasseris pradėjo daugiau flirtuoti su sovietiniu bloku, kartu siekė draugystės su vadinamais 'nesusidėjusiais' kraštais kaip Indija, Indonezija ir Jugoslavija, susibičiuliaudamas su jų vadais: ministru pirmininku Nehru, prezidentais Sukarno ir Tito. Visa tai pakėlė jo prestižą arabų kraštuose.

Kai JAV ir D. Britanija atsisakė finansuoti Asvano pylimą, kuris turėjo užtventki Nilo upę, varyti galingą elektros jėgą ir pridėti apie 1,3 milijono hektaro derlingos žemės prie Egipto turimų 6 mil. hektarų, Nasseris nacionalizavo Suez kanalą, kuri iki to laiko valdė tarptautinė bendrovė. Izraelis, D. Britanija ir Prancūzija į tai atsakė savo kariuomenių pasiuntimu, kurios egiptiečius skaudžiai sumušė, bet karinė pergalė nedavė pagaiduoti vaisių. Maskva ir Washingtonas reikalavo tų kariuomenių atitraukimo, kas ir buvo padaryta. Nasserio pres-tizas labai pakilo, priešingai ankstyvesniems teigimams Egiptas pasirodė sugebąs tvarkyti kanalo reikalus.

Nasseris po to siekė didesnės arabų vienybės. Pradžiai jis įsteigė Jungtinę Arabų Respubliką iš Egipto ir Sirijos. Tuo vardu ir dabar vadina Egiptas -- Sirijapo trijų metų pasitraukė. Si-rai buvo užsigavę, kad

TARĖSI JAUNIMO KONGRESO REIKALU

II-jo Pasaulio Lietuvos Jaunimo Kongreso reikalais spalio 3 d. Clevelande buvo sušauktas jungtinis posėdis, kuriame dalyvavo JAV ir Kanados lietuvių centrinių jaunimo organizacijų ir bendruomenės atstovai. Nuotraukoje posėdžio dalyviai. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: LSS pirm. Kalvaitis, V. Kamantas, M. Lenkauskienė, PLB pirm. St. Barzdukas, A. Kubiliūtė, A. Idzelis ir J. Kuraitė, Kongreso komiteto prezidento pirmininku buvo išrinktas Romas Sakadolskis, J. Garlos nuotrauka

ŠVEDŲ AR MASKVOS TAIKA?

Šiomet V. Vokietijos literatūros ir taikos premijos įgijo labai ryškų politinį atspalvį. Goethės vardo literatūrinė premija buvo paskirta vengrų marksistiniam - komunistiniam literatūros kritikui G. Lukačiui. Vokiečių liberalieji žurnalistai šį paskyrimą smarkiai kritikavo, nes jie pripažino, kad tai yra Goethės žeidimas ir paniekimas. Ryšium su Frankfurtų knygos mugę, V. Vokietijos knygų prekybos sąjunga šiemetinė taikos premiją paskyrė švedų mokslininkų ir politikų šeimai: Alvai ir Gunarui Myrdaliams. Pavardė skamba rusiškai: mir ir dal, kas reiškėtų: jie taiką davė.

jie toje unijoje turėjo griežti tik antru, visai negirdimu smuiku -- viską tvarkė egiptiečiai.

Po to nepasisekimo Nasseris daugiau dėmesio kreipė į Egipto vidaus reikalus, tačiau kai 1963 metais Jemene kilo pilietinis karas, Nasseris tuojau į jį įsimašė kairiųjų pusėje, pasiūdamas ten net 70.000 karių. Tačiau tie ten ne tik nepasiegė savo tikslo, bet dar patyrė labai daug nuostolių. Tokių didelių, kad pačiame Egipte dėl to kilo nemažai nepasitenkinimo.

Per visas tas avantiūras sovietai gerokai rėmė Nasserį, jie perėmė ir Asvano užtvankos statybą, tačiau ir JAV nuo 1958 metų iki 1964 m. Egiptui pasiuntė visokių gėrybių, daugiausiai kviečių, už vieną bilijoną dolerių. Egiptiečių gyvenimo lygis kiek pakilo, nors labai didelis gyventojų prieauglis sukėlė labai daug rūpesčių. Infliacija ėjo šuoliu, Egiptas ne tik negalėjo atiduoti paskolų užsieniams, bet ir net mokėti už jas nuosimčius.

(Nukelta į 2 psl.)

STEPAS VYKINTAS Dirvos spec. korespondentas Europoje

Bet gal tai supuolimas, o jie nieko bendra neturi su rusais...

Abu Myrdaliai yra šio amžiaus auklėtiniai, gimę XIX ir XX amž. sąvartoje. Baigę aukštųjų mokslus Stockholme, jie gavo stipendijas mokslinėms studijoms pagilinti JAV. Abu išgarsėjo apie 1930 m., kada pasirodė jų abiejų knyga "Kris i befolknsifrogan" (Gyventojų krizė). Be to, Gunaras Myrdalis ilgą laiką JAV studijavo negrų problemas. 1942 m. jie abu grįžo į Švediją ir vaidino nemažą vaidmenį politikoje. Gunaras Myrdalis buvo prekybos ministeris, o Alva Myrdalis ir dabar yra nusiginklavimo ministerė. 1964 m. Myrdaliai Stockholmė įsteigė Taikos tyrimo institutą, apie kuri labiausiai spiečiasi kairysis ir probolševikinis elementas.

Mums būtų šita taikos premija nei šilta nei šalta, jei ji neliestų mūsų tautos gyvybinių interesų. Deja, Švedija yra mūsų artimas kaimynas. Švedų politikų žygiai, jų skelbiamos politinės tezės ir idėjos mūsų dėmesio yra labai vertos. Jei vokiečių patriotinė jaunomenė driso Povilo bažnyčioje, Frankfurte, per premijos įteikimą padeonstruoti ir Myrdaliams priminti, kad jie yra kalti dėl vokiečių kariuomenės išdavimo bolševikams, tai kažin ar buvo demokratinis žygis išmesti vieną šaukovą iš salės. Kiek Myrdaliai šioje istorijoje yra kalti, man nėra žinoma, bet yra faktas, kad Švedija "taikos avinėliui" paaukojo ne tik vokiečių, bet ir mūsų tautos žmonių...

Atsidėjęs klausiau premininkų Myrdalių kalbas televizijoje. Negalėčiau tvirtinti, kad tos kalbos būtų buvusios ža-

vingos. Gunaras Myrdalis kalbą skaitė varždamasis, suklysdamas, pasitaisydamas, neefektin gai. G. Myrdalio konstatavimai, kad šių dienų pasaulis yra dideliame pavojuje, kad ginklavimosi lenktynės yra milžiniškos, yra teisingi, bet kaip išspręsti taikos ir laisvės problemas, kalbėtojas nenurodė.

Alva Myrdalis užakcentavo, taikos besiekiant, du elementus: protą ir moralę. Ji priminė, kad bolševikinė Rusija 1955 m. buvo pasiūliusi nusiginklavimą, bet JAV šį pasiūlymą ignoravusi. Iš jos kalbos susidarė įspūdis, kad sovietinė Rusija yra taikos apaštalas. Tačiau, kaip gali Alva Myrdalis pateisinti sovietinės Rusijos Baltijos valstybių okupaciją 1940 m.? Kuo ji gali pagrįsti bolševikinės kariuomenės intervenciją į Čekoslovakijos vidaus įvykius 1968 m.? Ar Raudonosios armijos pagalba nebuvo subolševikintos po II pasaulinio karo Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos valstybės, Vokietijos rytinė dalis? Kas šiandien militariskai kursto siaurės Vietnamą, Kambodiją, Egiptą? Kas militariskai stiprinasi JAV pašonėje, Kubos artybėje? Jeigu jau apeliuoti į protą ir moralę, tai pirmiausiai reikia apeliuoti į sovietinę Rusiją, kad ji išsivadėtų militarinės diktatūros ir nevergtų mažųjų tautų vieną po kitos... Pati Švedija turėtų labai susirūpinti savo saugumu, kad jos ilgą taikos metų krautas dvasinis ir materialinis lobs nebūtų per vieną naktį artimtas, o laisvė būtų panaikinta. Tik gaila, kad tokie "taikos apaštalai" ir preminkai nepastudijuoja jų artimų kaimynų netolimos praetienos ir akiai užsimerkę nenori tiesai pažūrėti į akis.

(Nukelta į 2 psl.)

Nasserui mirus

(Atkelta iš 1 psl.)

Mizerija viduje Nasserį paskatino ieškoti laurų karo lauke. 1967 metais jis pareikalavo, kad Jungtinės Tautos atšauktų savo stebėtojus iš Egipto pasienio su Izraeliu. Izraelis į tai atsakė ataka "šešių dienų karu", per kuri Izraelitai sumušė visas arabų armijas ir užėmė pozicijas rytiniame Suez'o kanalo pakraštyje.

Diena po paliaubų susitarimo Nasseris atsisistatydino 'visam laikui ir galutinai' tačiau jo prestižas dėl pralaimėto karo ne tik nenusmuko, bet pakilo. Minių prašomas jis atsiėmė savo atsisistatydinimą. Toli mesnę įvykių raidą jau geriau atsimenu -- Nasseris buvo taip populiarus, kad jis galėjo priimti amerikiečių planą sudaryti dar kartą paliaubas ir pradėti, nors ir netiesiogiai, tartis su Izraeliu.

Jo staigi mirtis kelia klausimą kas bus jo vietoje ir kokios politikos jo įpėdiniai laikysis. Atrodo, kad iš pradžių Egiptas turės 'kolektyvinę' valdžią iki išryškės kuri nors asmenybė, nugalinti savo kolegas. Labai galimas daiktas, kad nauji valdovai daugiau rūpinsis pačio Egipto, kuris virš 30 milijonų gyventojų yra didžiausia arabų valstybė, reikalais, o ne svajonėm apie arabų vienybę, kuri praktiškai nėra pasiekama. Užsienio politikos srityje Egipto pagrindinis uždavinys turėtų būti Suez'o kanalo atgavimas ir sovietų įtakos sumažinimas. Atrodo, kad tai galėtų būti pasiekiami tikslai, tačiau ar jis to tikrai sieks, niekas negali būti tikras, nors tokią politiką lengvai galima būtų pavadinti 'ėjimu Nasserio keliu'.

Švedų ar Maskvos...

(Atkelta iš 1 psl.)

Maskvos "taikos" koncepcija mums yra gerai pažįstama. Tą taikos giesmelę bolševikai gieda jau kelias dešimtis metų. "Jūs visi nusiginkluokite, būkite taikūs ir pasiduodantieji, o mes jus lengvai okupuosime ir įvesime komunistinę militarinę diktatūrą". Bet ar ši taika priimtina demokratinėms valstybėms, kurios siekia apsaugoti ir apginti savo piliečių laisvę? Jei sovietinė Rusija taip myli taiką, kodėl ji negali pirmoje eilėje taikiai spręsti ginčytinas problemas su savo "artima politine drauge" Kinija?

Tegul nemano mūsų draugai švedai, kad mums, lietuviams, taika mažiau rūpi, negu švedų "taikos tyrinėtojams". Atvirkščiai, mes taiką brangintume ne mažiau kaip laisvę, jei pirmoje eilėje būtų igyvendinta viso pasaulio didžiųjų ir mažųjų tautų laisvė ir kad visos tautos, kurios valstybiškai yra pribrendusios, būtų visiškai laisvos, valdy-

JUODASIS ANGELAS

ČESLOVAS GEDGAUDAS
SANTA MONICA, Calif.

Cherubinų chorams per amžių amžius...

Kruvinomis ašaromis jinais apverkdavo kiekvieną Vietkongo partizaną, paguldžiusį galvelę besmaugiant budistų kunigą. Cicerono iškalba pasmerkdamo valdžią, brutačiai privertusią plaukuotą idealistą pabraityti ryžių laukuose. Išdidžiai ir atvirai, be melo kaip vien dangiškai būtybei pritinka, prisipažino turinti rankinuke kompartijos bilietą. Tas paskutinis žygis kai kurių netikinčiųjų buvo aštriai sukritikuotas, nes tuo prisipažinimu ji sukėlė didžiausią sumišimą universiteto veiksmų tarpe. Ar išmesti angelą iš dangaus? Tuo tarpu, nuo Luciferio trėmimo laikų, tik kai kurie neatsargūs šventieji sulaukė tokių drastiškų sankcijų. Palikti ją katedroje? Atsilikėliai gali tai klaidingai suprasti... Visgi regentų kolegija nutarė atsilikėlių nepaisyti, juk jie sudaro kraštietik 95% gyventojų. Toks nereikšmingas procentas negali tikėtis sustabdyti dangiško apsiereikimo pažangos...

Angela Davis

Nugalėjusi Universiteto Kolegiją, gubernatorių Reaganą ir 95% versijų, Miss Angela Davis išplaukė didžiuoju laivu į giliuosius vandenius. Jos sielos brolis, filosofijos departamento rektorius Donald Kalish ją pasamdęs, ramiai atsiduso.

Regentams patvirtinus Juodąjį Angelą katedroje su komunistų kortele kišenėje, UCLA studentams atsivėrė plačiausias galimybes (jei neminėsime fakto, kad tai sudarė precedentą visai JAV aukščiausio mokslo organizacijai). Tiesa, nevisiems studentams, o tik "aktyvistų" batalionams. Labai dažnai besinaudodamas puikia tos mokslo įstaigos biblioteka, man teko diena iš dienos stebėti 27.000 jaunuolių studijuojant, ilsintis, šneku-

čiuojantis. Visi ramūs, rinti, atsidavę mokslui. Išorės agitatoriams atvykus, susirinkdavo ne dideli žiopių būreliai jų klausyti. Tačiau ne demokratiškas galvų daugumos skaičiavimas nusveria. Juodasis angelas tą puikiai suprato.

Užtenka suorganizuoti gangsterių stiliaus susišaudymą pamokų metu, kurio pasekoje du juodi "netikintieji į angelus" žūna, ir tuo turi galimybę įrodyti savo autoritetą.

Užtenka subombarduoti parkinimo būdelę ir Juodųjų Panterų markė kyla kaip ant mielių, nors oficialiai mane neprivertsite pareikšti, kad Juodasis Angelas turėtų su tuo ką nors bendro. Nėra įrodymų!

Per tuos nelaimingus du metus, UCLA šventos mokslo pievos ir pasta, kuriuos gerbia kiekvienas civilizuotas individas, keliasdešimt kartų buvo suterštas laukiniskumo, brutalumo ir pagiežos bei prievartos demonstracijomis.

Tragiškiausia tai, kad užpuolimus ant ROTC (prieš karines tarnybos apmokymo), Dove Chemical verbavimo įstaitigos, universiteto policijos, paskirų profesorių ir administratorių vykdė tik negausūs komando būreliai.

Bet jie, pasaulio akyse, atstovauja 27,000 taikingų studentų, apatijos, ar nesupratimo letarge bemiegančius.

Juodųjų Panterų pagrindinio leidinio "Free Press", kuris laisvai parduodamas mūsų mieste, didžiudamasis pareiškia: "Angela Davis makes the top ten". Būti dešimties labiausiai paieškomų kriminalinių nusikaltėlių tarpe tai menka garbė: tik dvi moterys prieš Juodąjį Angelą tai buvo atsiekusios...

Už ką tas angelėlis taip skriaudžiamas?

S.m. rugpiūčio 7 dieną, San Rafael aukštesnio Teismo teisėjas Harold J. Haley buvo nukautas pasekoje Juodųjų Panterų susišaudymo, kurie bandė išlaisvinti savo sielos brolių teisiamą tą dieną. Keturi revolveriai ir karabinas, panaudoti "kidnapping" bandyme, buvo užregistruoti kaip Miss Angela Davis nuosavybė.

Baigiant tą pranešimą, pasijuokime per ašaras. Teko užteiti į UCLA policijos nuovadą. Ne dėl to, kad ko nors iš jų būtų galima tikėtis. Šiaip, "human interest" Viršinininkas atostogauja. Leitenantas, kuris jį pavaduoja, visas išsigandęs man pareiškė, jog Angela Davis nie-

J. GRAUDA

Apie mūsų periodiką

Kada suvažiavo į Tabor Farmą mūsų spaudos radijo darbuotojai aptarti nelengvą savo darbą, niekas mūsų agentūros ten nepakvietė, o džiaugėmės nuoširdžiai. Ana va! juk dirba žmonės lietuviško išsilaukimo idėjai, lietuviško mąstymo ir orientacijos palaikymo tikslams. Jeigu tik galima dar kokią darbą mūsų sąlygomis pavadinti idealistų darbu tai ir bus idealistų darbas: mūsų spauda, jos bėdos, jos pastangos nešti lietuviškos šviesos į ten, kur lietuvių bei grėšia prietemis. Mes prisiminėme, kokia graži ir šakota ta mūsų spauda, kiek spektrų joje žėri nuo dešinės ligi kairės -- o vis lietuviška, o vis sava, kiekviena šaka guldo galvą už savo idealą, bet visos šakos iš vieno medžio, iš lietuviško intereso syvų... Ir prie to medžio šakų tarp kitų yra vienas lapelis, mūsų skiltis, virpanti sukūriuose ir vėjuose, leipstanti kaitroj ir speige.

Tai mes, šakos lapelis, tą suvažiavimo dieną leipome ir gėrėjomės savo priklausomybe didžiuliam lietuviybės medžiui, staiga nugirdome kito lapelio murmėjimą. Ir kada išiklausėme, išgirdome, kad murmantis lapelis skelbė degradaciją tai šakai, prie kurios jis laikėsi; skelbė nukirtimą medžiui, iš kurio liemens šakos augo. Lapelis skelbė panieką savo medžiui. Tas lapelis svajoto apie kitus, nebūtus medžius, prie kurių jis norėtų žaliuoti. Taip murmėjo tas neramus, virpantis, jau pradėjęs net džiūti ir gelsti mažytis ir akiplėšiškas lapelis:

-- Tas medis pataikauja savo lapeliams, lapeliai jungiasi į klikeles ir klikeles, dėl to visas gyvenimo vaizdas yra falsifikuotas, nebevaizduojama mūsų, lapelių, gyvybiškų versmų, pilna čia nutylėjimų, lapeliai diletantai pasivadina goebbelsais, skleidžia obskurantizmą, aroganciją ir išlumumą, čia neįmanomas dialogas su lapeliais, čia self-appointed prokurorai siautėja tarp lapelių ir nutyli nepageidaujamus grupėms ir srovelėms faktus. Mes, milituojantieji prieš visus ir prieš viską lapeliai, turime kelti klausimą kaip tą medį nukirsti, pasodinti jo vieton kitą...

Čia akiratiškas vėjas pradėjo virpdinti murmantį lapelį savo prielankiais gūsiams, ir lapelis ėmė garsiau vebtent:

-- Ačiū tau, akiračių vėjau, ieškoki tu naujų kriterijų ir vaizdų, laisvai pūsk į stuobrius, į apkerpėjusias griuvėsių skeveldras, pakeisk diskusijų standartus, būk pilnas pavojų, smūgių, grožio ir laimės... Nukirskite tą medį, nes man nepatinka jo lapų šlamesys!

Čia lapelis ėmė patetiškai cituoti Albertą Camus (ar reikia ar nereikia), ėmė aiškintis kad jis nesąs milituojantis komunizmo propagandistas, etc.

Akiratinis vėjelis vis labiau judino lapelį ir lapelis, lyg kalakuto uodega išsipūsdamas vis smarkiau vebleno.

Buvo jis nebežalias, daug vasarų praleidęs prie savo labdaringai-gailestingos šakos, džiūvo iš kraštų, chlorofilo grūdėliai buvo nusialinę, viršutinė epidermė suplėišėjusi, vidinės parenchomos visai nebeliko, dėl to nebebuvo jis ir tamprus, CO2 chemiškai-biologinis asimiliavimas vyko sunkiai ir lapkotis, kuris prilaikė lapelį prie šakos, buvo įtartino trapumo.

-- Akiračių vėjau, -- sušvokštė militantiškas lapelis, -- sunaikink rūtų darželiuose prisėtus pasiliaupsinimus, tešūkauja raistai ir Albertas Camus!...

Čia trapus lapkotis trakstelėjo, lapelis pakibo ore ir sekundę vėliau jau sklendė, pagaliau atsiplėšęs nuo reakcinės šakos, nuo klikeles ir grupelės globojančio medžio, į majestotingą skrydį virš rūtų darželių, virš goebbelsų raistynų, virš kerpėmis apaugusių griuvėsių...

-- Šalin, šalin, -- rėkė jis, apsvaigęs skrydyje, -- viską šalin! Dėl principo "viskas šalin" aš skelbiu medžio nukirtimą...

***

Trečioji Bendruomenės spaudos ir radijo diena pasibaigė. Stebėtojmę ją iš tolo. Ir nugirdome palaimingą ir sodrų didelio medžio šlamėjimą. Kaip gera, kad medis šlama. Lietuviai gera šalia miško šlamėjimo.

kad negavo net parkinimo tiketo. Puikiausias "record", kad dera tinkamam angelui...

Man pastebėjus dviejų juodų studentų nukovi-

mą, pareigūnas nenorom pripažino, kad ta byla dar tebėra tyrinėjimų stadijoje. Neatrodė, kad dar be kelių metų ją paruoš teismui...

— SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanuskas, President   Tel. 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE. 2 YEAR MATURITY

PER ANNUM

5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

PER ANNUM

Now Insured to \$20,000.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TRECIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOZIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAZINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĖ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

IŽENGIANT Į DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

Pasibaigė laikas, skirtas įteikti savo kūrinius Dirvos novelės konkursui, kuriam kasmet praktišką premiją teikia mecenatas Simas Kešėlionis ir laureatą parenka kasmet specialiai sukviesta trijų asmenų juri komisija.

Novelės pavadinimas literatūros žanre reiškia epinį pasakojimą, kuris ribojamas daugelio specifinių sąlygų. Visų pirma, tai yra beletristinis pavaizdavimas atskiro žmogaus gyvenime įvykio, kur nėra detalios vaizdavimo kas buvo iki įvykio, ir kas bus po įvykio. Novelės pažimys yra epizodiškumas. Pats gi vaizdavimo metodas yra be galo įvairus. Tačiau, sritis, kur arčiausiai novelės artėja prie epizodo, gali klaidinti žanro nusakyme. Į novelės žanrą neįeina anekdotinio pobūdžio apysaka, kur temą sudaro atsirėmimas į pokštinę įvyki.

Novelės elementus sudaro įvadas, centrinis dėsty-

NOVELĖS KONKURSO JURY KOMISIJA

Jurgis Gliuda

Rita Bureikienė

Česlovas Gedgaudas

KONKURSO MECENATAS

Simas Kešėlionis

mas, pabaiga. Iš įvado skaitytojas pažįsta protagonisto apibraižą ir aplinką, kurioje vyks įvykis. Centrinis dėstyimas atskleidžia protagonisto kovą su kliūtimis arba aplinka, nes be konflikto ir kovos nėra ir novelės žanro. Pabaiga dažnai suskamba staigmena, įvedus kurį nors skaitytojo neauktą elementą. Bet modernioje novelėje pabaigos staigmena jau laikoma archaiska, plačiai išnaudota ir todėl nevisad turinti efekto. Modernioje novelėje pabaiga, kaip ir anksčiau, privalo vainikuoti novelę netikėtai fiziniu arba psichiniu protagonisto sukrėtimu, bet ir skaitytojui suteikiama bendro kūrinio nuotauka. Todėl pastarosios Dirvos novelės rezultatai netiek byloja mums apie tradicinę novelės *deus ex machina* (staigmenos) akordus, kiek skaitytojo nuotaukos paruošimą paskutiniam kūrinio akordui.

Pagrindinis novelės elementas yra kova. Ta kova turi turėti svarbią reikšmę kūrinio herojaus gyvenime. Gali būti kova dėl labai svarbių principų, bet gali būti kova dėl labai komiško intereso. Ta kova turi atitikti herojaus-protagonisto būdą. Per tą kovą protagonistas realizuoja savo gyvenimo filosofiją. Centrinis dėstyimas yra svarbiausioji novelės dalis, nes dažniausiai klaidos daromos sukūrus prepoziciją veiksmui, pats veiksmas sprendžiamas staigiais brėžiais, norint išgauti pabaigos efektą. Tai yra anekdotinis pasakojimas, bet tai nėra novelė. Mūsų jaunieji nevisomet supranta novelės terminą. Tai yra bendras italų kalba nusakymas *novella* (apysaka), prancūzų transformuotas į jo dabartinę literatūrinę reikšmę. Anglų kalba tas pavadinimas suprantintas į mažai ką pasakantį *Short story* terminą. Jeigu jau vadina angliškai *short-short story*, tai reikėtų artimesnį anekdotiniam pasakojimui žanrą.

Lietuvišką spaudą skaito absoliuti lietuvių visuomenės dauguma.

Džiuginantis dėmesys lietuviškai knygai. 50% atsakiusių į anketą pasisako gerai pažįstą ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas. 67% pasisakė prieš LB politinę veiklą.

Nelankyti tarybinių koncertantų parengimų -- pasisakė 85%.

Ar reikia suderinti ALT ir LB veiklą? -- reikia, pasakė 80%.

1969-70 metų menininkų nominacija: (moterų ir vyrų suvestiniai %)

J. Gliuda -- 60%; S. Baras -- 49%; A. Kairys -- 43%; B. Brazdžionis -- 42%; A. Landsbergis -- 39%.

Pravesti anketą mūsų gyvenimo sąlygose nėra jau toks lengvas dalykas. Svarbiausias darbo svoris čia susikoncentruoja ties anketos davinių sumavimu. Tačiau, turėdami platų savo periodikos tinklą, lietuviai pajėgūs pravesti bet kurio pobūdžio apklausinėjimą. Nors mūsų periodika siek tiek susiskirsčiusi pasaulėžiūrinio principu, bet Dirva turi pagrindą atstovauti bendrai lietuviško patriotinio kamieno masę. Todėl skaitytojams pasiūlytoji anketą nėra vien tik Dirvos skaitytojų nuomonės susumavimas, bet amerikinės lietuviškos visuomenės nuomonė.

Savaime aišku, kad anketos pravedimas niekur negali būti idealus ir tolygus visuotiniame laisvame balsavime. Tai pripažįsta senos, finansiniai stiprios ir populiaros amerikinės visuomenės opinijos tyrimo įstaigos. Bet surinkti daiviai, imant pakankamą kiekį apklausinėtų asmenų, klausimo pastatymą ir nuošimtinį lyginamąjį svorį, labai dažnai

šiam žanre pasaulinė literatūra pasiekė nuostabių viršūniškumą. Paprastai Guy de Maupassant čia laikomas pavyzdžiu. Anglų kalba literatūroje mopasniškumas buvo įgavęs naujų aspektų, ir F. Scott Fitzgerald suteikė kitą apdarą iš prancūzų įsavintam žanrui. Lietuvių raštijoje Juozas Grušas su savo novelėmis iš Nepriklausomos Lietuvos periodo beveik nepretenktas, nes jau tada jo novelėse buvo moderniosios novelės elementų. Aloyzas Baronas kai kada savo prozoje nevengia noveliškumo metodų. Kazimieras Barėnas ir Eduardas Cinzas kartais labai priartėja prie moderniosios novelės vaizdo. Yra ir kitų gerų to žanro naudotojų dabartinėje mūsų literatūroje. Tai jau būtų atskira tema, ypač palietus okupotosios Lietuvos novelistus. Bet ten į kūrinio visumą dažnai įžengia tendencija ir kenkia bendrai išvadai.

Novelės konkursas, kurį šiandien pradeda aptarti juri komisija (J. Gliuda, R. Bureikienė ir Č. Gedgaudas), sklindinas spėjimų ir staigmenų. Dirvos skaitytojai pageidauja komisijos įžvalgumo ir pasitiki jos pastanga atrasti laimėtoją, kurio kūrinytis labiausiai artėtų prie nusakymo žanro ir neliktų tik proginiu kūriniu literatūroje. Sėkmės!

• Dirvos novelės konkursui gautos dar dvi novelės, kurios buvo išsiųstos prieš konkurso uždarymą: S. Baltija — Raudonas automobilis ir A. R. Migla — Likimo valanda. Viso gauta 10 novelių.

DIRVOS ANKETA BYLOJA

ry ir vyrų atsakymų sąvadus.

Turint galvoje atsakytųjų amžiaus nusakymą teko pasitenkinti jo vidurkiu. Iki 50 metų moterų buvo 11% bendrame atsakytųjų skaičiuje. Virš 50 metų buvo 5.6%. Taip pat bendrame skaičiuje buvo be aukšt. mokslo moterų 5.2% ir su aukšt. mokslu 10.8%.

Moterų ir vyrų santuokinę kategoriją sudarė visi esą santuokoje. Tik 1% gali būti išskirtas su atskiru priedašu: našlys. Imant 50 metų amžiaus kaip vidurinę amžiaus rodiklio liniją, viso (vyrų ir moterų) anketos darbe dalyvavo iki 50 metų amž. 28.4% ir virš 50 metų amžiaus 71.6%. Iki 25 metų tesudarė 3%.

Pagal lietuvių visuomenės narių intensyvumą domėtis savos kolonijos rūpesčiais ir reaguoti į juos savo atbaigtais nusprendimais, tas nuošimtis, kaip matyti, yra arti tikro skaičiaus. Kaip bazė daryti išvados anketos dalyvių masė sustoja reprezentantų padėtyje.

MOTERYS

Į devynių klausimų grandinę moterys taip pasiskirsto savo atsakymais:

Klausimas pirmas: skaito lietuvišką spaudą mažai 9%, vidutiniškai 45% ir daug 46%.

Antras klausimas: pažįsta lietuvių visuomenės politinį ir kultūrinį gyvenimą mažai 10%, pažįsta vidutiniškai 40% ir pažįsta gerai 50%.

Trečias: pažįsta ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas mažai 9%, vidutiniškai 53% ir gerai 38%.

Ketvirtas: domisi Dirvos turinyje pasaulio ir JAV politika 38%, lietuvių visuomenės problemomis 80%, kronika 78% kultūrinėmis temomis 68%, humoru 21%.

Penktas: skaito lietuviškas knygas nedaug 60%, daug 37%. Neskaityto lietuviškų knygų 3%.

Šeštasis klausimas, kaip moterų, taip lygiai vyrų anketose, buvo labiausiai rezervuotumo apraiška. Atsakytojų daug kur neužpildė visų klausimų punktų, bet įrašė vieną arba du vardus. Bendras klausimas buvo: jei nominuoti 1969-70 metų meno atstovu, kurį nominuotumėte (pa vardę įrašyti)... buvo patiekta septynių vardų -- poeto, rašytojo, dramaturgo, aktoriaus, dainininko, kompozitoriaus ir dailininko -- dislokaciją. Vienok (vyrų ir moterų) įrašė tik vieną vardą, vieton septynių 28%, tiksliai du vardus 7% ir visai neatsakė (matyti dėl neapsisprendimo) 13%. Todėl klausimas šeštasis, kuriame buvo paprašyta pareikšti konkretumą, vieton tradicinio balsavimo kryželio 13% atsakytųjų praleido neapsisprendimo ženkle. Tuo tarpu atsakymas buvo aiškiai nusakytas, ir nominacijos periodas buvo suglaustas į 1969-70 metų rėmus.

Moterys nominavo poetą B. Brazdžionį (35%) seka R. Šlaitis ir H. Nagys (abu po 12%), rašytoją J. Gliudą (59%) seka B. Pukelevičiūtė (14%), dramaturgą A. Kairį (47%) seka A. Landsbergis (41%), aktorius A. Dikinį ir A. Brinką (20%) seka L. Barauskas, H. Kačinskas, ir Veselka (13%), dainininką S. Barą (55%) seka L. Šukytė (19%), kompozitorių B. Budriūną (26%) seka D. Lapinskas (22%), dailininką A. Varną ir Č. Janušą (16%) seka A. Rūkštelė ir J. Juodis (8%). Dailininko nominavime sutilpo 25 vardai, todėl gautas didelis nuošimčių išsibarstymas.

Septintas klausimas dėl bendravimo su ok. Lietuva ir atvykstančiais į JAV lietuviais (a) tik privatiškumo ribose 94.5%, kitaip 5.5%. (b) viešai (remti ir lankyti koncertus, etc.) už 14%, prieš 85%, (c) lankyti Lietuvą 60% už ir 40% prieš, (d) siųsti org. vienetus (šokėjus, sport, etc.) pasisakė už 11% ir prieš 89%, (e) siųsti jaunuosius pavieniui pasisakė už 48% ir prieš 52%.

Aštuntas klausimas ar reikia reformų ir koordinacijos tarp LB ir ALT veiklų, atsakė reikia 98% ir kad nereikia 2%.

Devintas: Ar LB dera stengtis apimti gretakultūrinės veiklos ir politinę, atsakė reikia 37% ir kad nereikia 62%.

VYRAI

Vyrų atsakymai sudarė absoliutinę anketavimo daugumą -- 84%.

Pirmas klausimas dėl lietuviškos spaudos skaitymo vyrų atsakytas: mažai 1%, vidutiniškai 29%, daug 70%.

Antras klausimas: pažįsta lietuvių visuomenės politinį ir kultūrinį gyvenimą mažai 3%, vidutiniškai 26%, gerai 70%.

Trečias klausimas: pažįsta ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas mažai 8%, vidutiniškai 55%, gerai 37%.

Ketvirtas: skaitydama Dirvą domisi pasaulio ir JAV politika 62%, lietuvių visuomenės problemomis 80%, kronika 44%, kultūrinėmis temomis 75% ir humoru 46%.

Penktas klausimas: ne skaito lietuviškų knygų 3%, vidutiniškai 52% ir daug skaito 45%.

Šeštasis klausimas dėl 1969-70 meno atstovo nominavimo, kaip buvo anksčiau minėta 13% atsakytųjų neatsakė dėl apsisprendimo stokos. Tad likusi 87% atsakytųjų masė (vyrų ir moterų kartu) gvildeno šį klausimą. Čia dėstomi vyrų atsakymai. Poetas B. Brazdžionis (49%), seka H. Nagys (26%); rašytojas J. Gliuda (61%), seka B. Pukelevičiūtė (15%); dramaturgas A. Kairys (39%), seka A. Landsbergis (37%); aktorius L. Barauskas (28%), seka V. Žukauskas (17%); dainininkas S. Baras (44%), seka L. Šukytė (25%); kompozitorius D. Lapinskas (32%), seka J. Gaidelis (24%); dailininkas V. Jounynas (17%), seka A. Varnas ir A. Rūkštelė (11%). Čia, kaip ir moterų anketose, buvo sužymėta

(Nukelta į 4 psl.)

Dirvos anketa byloja...

(Atkelta iš 3 psl.)

27 dailininkų vardai, todėl nuošimčiai labai išsibarstė.

Šiaip gi šiame klausime nominuojamų asmenų skaičiai buvo šie: poetų -- 16, rašytojų -- 16, dramaturgų -- 8, aktorijų -- 17, kompozitorių -- 13 ir dailininkų -- 27.

Septintasis klausimas dėl bendravimo su ok. Lietuva: (a) tikrai privatiškumo ribose atsakė taip 91%, (b) viešai remti ir lankyti koncertus, etc. patvirtino taip 15% ir tarė ne 85%, (c) lankyti Lietuvą -- už lankymą 69%, nelankyti 31%, (d) siųsti org. vienetus (šokėjus, sport. etc.) pritarė 20%, nepritarė 80%, (e) siųsti jaunuosius pavieniai -- taip 58%, ne siųsti 42%.

Septintasis klausimas vyrų išspręstas liberališkiau kaip moterų.

Aštuntas: ar reikia reformų ir koordinacijos tarp LB ir ALT veiklų buvo vienas iš tų, kurių beveik neignoravo atsakytoriai. Už reformų ir koordinacijos reikalą -- taip -- pasisakė 80%, prieš likė 20%.

Devintas klausimas: ar dera Lietuvių Bendruomenei stengtis apimti greta kultūrinės veiklos ir politinę, tikrai 33% pasisakė taip, likė 67% atmetė politinės veiklos priedą.

Dirva tikisi, kad šis bene pirmas tokios apimties anketavimas nors apytikriai sugauna mūsų visuomenės nuomonės einamoju laiku ir esamose aplinkybėse. Kaip žinia, visuomenės nuomonės yra lygiai ne pastovus elementas, kaip kad oras arba jūros paviršius. Gerai organizuotos viešosios nuomonės tyrimo įstaigos turi savo darbą ant komercinių pagrindų. Jų tyrimo rezultatus perka leidiniai ir šiaip visuomenės opinija suinteresuotos institucijos. Tos nuomonės rezultatai siūbuoja ir kinta. Todėl mes matome, kas savaitę iškyla naujos staigmenos. Lietuvių visuomenė nesistengė atrasti savo nuomonių veido anketose. Nors tai yra

komplikuotas darbas, bet turint to darbo našumą mūsų visuomenei Dirva ateityje nevens anketų, tepageidaujama, kad visi, kurių rankose atsiders anketos lapelis atsakytų į klausimus. Savime aišku, kad anketa, vėmė nėra ribojamas tikrai JAV, ir kitų valstybių lietuviai gali atsakyti į klausimus. Visos anketos temos yra bendros visai lietuviškai išeivijai.

IŠPLĖSTOS NUOMONĖS

16% visos atsakytųjų masės sudarė moterys. Atsakydamos į lakoniškus klausimus, jos kai kada susigundė prirašyti anketoje potekstes. Tie įrašai yra įdomūs todėl Dirva skelbia tas individualias nuomones, kurios, anketos tvarka, gautos nevardiniai.

Kur tokios yra? Klausia 50 metų moteris, atsakydama į penktąjį klausimą dėl lietuviškų knygų skaitymo.

Ar dera LB bendruomenei apimti ir politinę veiklą? 35 metų moteris patikslina: garsinant Lietuvos vardą Amerikos politikoje -- taip. Stengtis sujungti ar kištis į buvusias partijas Lietuvoje ir veikiančias čia -- ne.

Ar reikia ALT ir LB veiklą koordinuoti? 50 metų moteris patikslina: ALT taip nusigyvenęs, kad jį reikia panaikinti. Washingtonan nusifotografuoti nvykti galėtų veikliai Bendruomenės ar Vliko atstovai.

Ar gali LB dirbti politinį darbą? Atsako virš 65 metų amžiaus moteris: LB nesugeba dirbti.

Ar remti ir lankyti koncertus, buvo anketos klausimas. 25 metų moteris dėsto savo nuomonę: jei koncertai ruošiami nekomunistinių organizacijų ar atstovų, tai mums dera priimti lietuvių kaip brolių, o ne velnią, kaip ligi šiol. O jei kas nesutinka su koncerto pastatymu, yra kultūrinių priemonių pareikšti savo nepritarimą. Kaip parašytas, jūsų klausimas išsaina labai

suktai. Aš sutinku su koncertų lankymu jei yra aiškių sambūrių rengiami, bet ne, jeigu yra komunistų.

Tas būdingai militantiškas klausimas be pagrindo kaltina Dirvą "suktais klausimais", nes 14% atsakiusiems taip, viskas buvo aišku be "suktumo" įtarimų. Tereikėjo tikrai kryžiuo tam tikrame kvadrante. Pagaliau, kam eiti į tokią anketą, kur atrandi "suktumą".

Ir vyrų nestokojo, kam rūpėjo išplėsti anketinį klausimą į platesnę teritoriją. Taip Lietuvių Bendruomenę vadina "Barbe devyngalve", jei gu ji kesintųsi į politinę veiklą. Esamose sąlygose Bendruomenė neturi veržtis į politiką. Dar per anksti, tvirtina kitas anketos dalyvis. 65 metų vyras tvirtina, kad politinę LB dera tik Lietuvos okupaciją, bet ne lietuviškų partijų prasmę. 50 metų vyras, pasisakydamas ta pat tema, rašo: tegul kiekvienas dirba sau skirtingą darbą ir bus ramybė. Tegutik LB aprėbia švietimo ir kultūrinę sritį. Kalnai darbo. Nesusipratimai kyla tada, kai LB ribinai nori suimti visokią veiklą į savo nagus. Kitas tvirtina, kad LB-nei priklausio kultūrinė veikla. Ar neperdaug politikuojamą? -- klausia atsakydamas į tą pat klausimą virš 65 metų amž. vyras. Vyras, pažymėjęs, kad meno atstovui parinkti neturįs kvalifikacijų, plačiai pasisako dėl ALT ir VLIK temų. Jis rašo: anketoj yra klausimas ALT reikalas, bet kodėl nėra klausimo apie Vliko reikalus? Iš šalies stebint, atrodo, kad Vliko pagrindinis darbas yra, kaip susidoroti su tautininkais. Taip pat iš šalies atrodo, kad tautininkų interesų niekas Vlike neatstovauja. Iš 15 "didžiųjų" Vliko partijų trečdalis negali sumokėti 100 dol. mokesčių...

Dėl bendravimo su ok. Lietuva rašo vyras, nenurodęs savo amžiaus: įvairūs bendravimai su okupantu man nepagei-

daujami. Atvyksta iš tenai su paruoštomis instrukcijomis ir rinkimui medžiagos apie mus. Tas nėra paslaptis. Privačiame pasikalbėjime yra atvirai pasisakę kai kurie...

Ir 50 metų vyras, vedęs ir universitetą baigęs, į devintą klausimą dėl LB veiklos, paryškino savo klausimu: ar liovėtės mūsų savo žmoną?

Ne, ne, absurdas! pro testuoja kitas vyras dėl LB politinio darbo. Jis taip pat sutinka su bet kokia bendravimo su ok. Lietuva forma, su sąlyga, kad "tai būtų lietuviškumo demonstracija". Vėl kitas, virš 65 metų amžiaus, vyras pažymi: LB tegu dirba savo darbą, o ALT savo darbą, tuomet nebus rietenų. Dabar nei vienas nedirba tinkamai, bet riejas lyg šunys dėl kaulo, kurio tikrumoj nėra.

Dėl bendravimo su ok. Lietuva, vienas pareiškia: atsakymai taip ar ne nėra visuomet tikslūs. Kai kuriais atvejais reikia lankstumo, apdairumo. orientacijos situacijoje ir geros politinės nuovokos. Dėl LB orientacijos į politinę sritį, atsako taip. LB turi susitarti su ALT.

Dėl siuntimo jaunimo į ok. Lietuvą rašo: skaitau, jaunuolius reikia siųsti. Štai pavyzdys: mano pažįstamas 30 metų baigęs universitetą, važinėdamas Europoje, buvo 3 dienas Vengrijoje ir pamatė didžiausią skirtumą laisvuose Vakaruose ir komunistiniame krašte, žinoma, Vakarų naudai.

Kitas atsakytovas, pažymėjęs gerai pažįstąs ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas, o Dirvoje nemėgstant vien humoro, tvirtina, kad ok. Lietuvos lankymą nei drausti, nei skatinti. Aukšto lygio menininkų be priekaišto paruoštas programos lankyti ir siųsti gerai pasiruošusius vienus, jeigu ten būtų leista jiems prideramai pasirodyti. Dėl menininko parinkimo šis atsakytovas įrašo: nesu kompetentingas.

Buvo kurjoziškų pora tvirtinimų, kad atsakytovas vidutiniškai pažįstąs išeivišką visuomenę

bet gerai pažįstąs ok. Lietuvą.

Kodėl ne žurnalistai? Kuo gi remiasi Dirva? Klausia 59 metų vyras. Šešto klausimo ribose buvo dar keli, kurie pasiteiravo, kodėl nėra progos nominuoti žurnalistai?

Ši anketa pasikesino apimti tikrai menopasaulį, rezervuodama saugaliomybę vėlesniame bandyme liesti ir kitas visuomeninio reikšimosi sferas. Ten galėtų būti mokslas, meniniai vienetai, religija, žurnalistika. Tačiau šis užmojis gali turėti, kaip ir šioje anketoje, parinkimo kompetencijos problemą. Jei gu meno reikšimas gali būti labiau familiariškas plačiajai publikai, tai mokslo, religijos, žurnalistikos vardai yra labiau specifikuoto pobūdžio. Dirvos skaitytojų nuomonės ir pasiūlos visuomet labai mielai laukiamos formuojant kitą anketą.

Redakcija pasistengė patiekti skaitytojams šios anketos epizodą visame jo margumyne. Iš karto nesugautas jo spalvingumas, juo toliau, juo labiau liks šių, 1970 metų aktyve. Gausus, spartus ir nuoširdus anketos klausimų atsakymas rodo, kad Dirvos iniciatyva pagavo skaitytojus. Kiekvienas, turėdamas savo asmeniškų ištikinimus, atrastas nuomones ir atvirą jų išdėstymą, dabar gali sužinoti Vox populį, kurį išradin gieji romėnai netgi pavadino vox Dei.

Kitas atsakytovas, pažymėjęs gerai pažįstąs ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas, o Dirvoje nemėgstant vien humoro, tvirtina, kad ok. Lietuvos lankymą nei drausti, nei skatinti. Aukšto lygio menininkų be priekaišto paruoštas programos lankyti ir siųsti gerai pasiruošusius vienus, jeigu ten būtų leista jiems prideramai pasirodyti. Dėl menininko parinkimo šis atsakytovas įrašo: nesu kompetentingas.

Buvo kurjoziškų pora tvirtinimų, kad atsakytovas vidutiniškai pažįstąs išeivišką visuomenę

bet gerai pažįstąs ok. Lietuvą.

Kitas atsakytovas, pažymėjęs gerai pažįstąs ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas, o Dirvoje nemėgstant vien humoro, tvirtina, kad ok. Lietuvos lankymą nei drausti, nei skatinti. Aukšto lygio menininkų be priekaišto paruoštas programos lankyti ir siųsti gerai pasiruošusius vienus, jeigu ten būtų leista jiems prideramai pasirodyti. Dėl menininko parinkimo šis atsakytovas įrašo: nesu kompetentingas.

Buvo kurjoziškų pora tvirtinimų, kad atsakytovas vidutiniškai pažįstąs išeivišką visuomenę

bet gerai pažįstąs ok. Lietuvą.

Kodėl ne žurnalistai? Kuo gi remiasi Dirva? Klausia 59 metų vyras. Šešto klausimo ribose buvo dar keli, kurie pasiteiravo, kodėl nėra progos nominuoti žurnalistai?

Ši anketa pasikesino apimti tikrai menopasaulį, rezervuodama saugaliomybę vėlesniame bandyme liesti ir kitas visuomeninio reikšimosi sferas. Ten galėtų būti mokslas, meniniai vienetai, religija, žurnalistika. Tačiau šis užmojis gali turėti, kaip ir šioje anketoje, parinkimo kompetencijos problemą. Jei gu meno reikšimas gali būti labiau familiariškas plačiajai publikai, tai mokslo, religijos, žurnalistikos vardai yra labiau specifikuoto pobūdžio. Dirvos skaitytojų nuomonės ir pasiūlos visuomet labai mielai laukiamos formuojant kitą anketą.

Redakcija pasistengė patiekti skaitytojams šios anketos epizodą visame jo margumyne. Iš karto nesugautas jo spalvingumas, juo toliau, juo labiau liks šių, 1970 metų aktyve. Gausus, spartus ir nuoširdus anketos klausimų atsakymas rodo, kad Dirvos iniciatyva pagavo skaitytojus. Kiekvienas, turėdamas savo asmeniškų ištikinimus, atrastas nuomones ir atvirą jų išdėstymą, dabar gali sužinoti Vox populį, kurį išradin gieji romėnai netgi pavadino vox Dei.

Kitas atsakytovas, pažymėjęs gerai pažįstąs ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas, o Dirvoje nemėgstant vien humoro, tvirtina, kad ok. Lietuvos lankymą nei drausti, nei skatinti. Aukšto lygio menininkų be priekaišto paruoštas programos lankyti ir siųsti gerai pasiruošusius vienus, jeigu ten būtų leista jiems prideramai pasirodyti. Dėl menininko parinkimo šis atsakytovas įrašo: nesu kompetentingas.

Buvo kurjoziškų pora tvirtinimų, kad atsakytovas vidutiniškai pažįstąs išeivišką visuomenę

bet gerai pažįstąs ok. Lietuvą.

Kitas atsakytovas, pažymėjęs gerai pažįstąs ok. Lietuvos gyvenimo sąlygas, o Dirvoje nemėgstant vien humoro, tvirtina, kad ok. Lietuvos lankymą nei drausti, nei skatinti. Aukšto lygio menininkų be priekaišto paruoštas programos lankyti ir siųsti gerai pasiruošusius vienus, jeigu ten būtų leista jiems prideramai pasirodyti. Dėl menininko parinkimo šis atsakytovas įrašo: nesu kompetentingas.

Buvo kurjoziškų pora tvirtinimų, kad atsakytovas vidutiniškai pažįstąs išeivišką visuomenę

bet gerai pažįstąs ok. Lietuvą.

Kaip ir kiekviena anketa, net labiausiai specifikuotos amerikinės opinijos tyrimo institucijos, taip ir ši Dirvos anketa, nėra neklaudingas absoliutas apreikšti visuomenės veidą. Bet, sekančias procentinius indikatorius, vis dėlto matyti, kad esame arti tiesos. Kartu gi, anketos daviniai yra vertingiausia medžiaga kiekvienam mūsų visuomenininkui ir kultūrininkui matyti, kur susikerta plačiosios nuomonės, kurios yra visuomeninės nuokrypos į ekstremizmą, santūrumą, liberalėjimą ar konservatyvumą? Praplėstų nuomonių skyrelis rodo, kad žmonės itin arti ėmė širdin anketos klausimus. Tos nuomonės, tačiau labai negausios, nes daugelis suprato, kad prašoma atsakymų ne nuomonių, yra tam tikras laikraščio ir skaitytojo familiariškas ryšys.

Dirva dėkoja kiekvienam anketos talkininkui. Tik jų dėka Anketa prabilo.

Dirva

DETROIT

DAILININKO J. BAGDONO DAILES PARODA

LŠST Stasio Butkaus kuopa Detroito spalio mėn. 17-25 dienomis ruošia dail. Juozo Bagdono tapybos kūrinių parodą. Paroda vyks Lietuvių Namuose, 3009 Tilman g-vė. Parodoje bus išstatyta apie 40 kūrinių. Kaip žinome, dailininkas mėgsta didelio formato drobes, kelias tolias matysime ir šioje parodoje. Dail. J. Bagdonas yra vienas iš ryškiausių modernios lietuvių dailės atstovų. Jo abstraktinė tapyba pasižymi dinamine kompozicija ir spalvingumu.

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaicius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovojamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

JURGIS GLIAUDA

JUOZAS TUMAS – VAIŽGANTAS žmogus ir asmenybė (3)

(Paskaitos metmenys)

Tai nebuvo poza, net cinizmas, bet tai buvo nuolatinė Vaižganto gyvenimo filosofijos deklaracija. Tauta yra labai susigyvenusi šeima. Čia neįmanomas didžiūnu, užsidėjimas skaidrių maskardo parėdų. Tautoje visi esame savybėje. Tokį dar iš Petrapiolio seimo laikų Tumą Vaižgantą ant savo Satyros lakštų pavaizdavo Adomas Varnas.

-- Pats judriausias buvo seime, -- sako Varnas, -- bet judrios pozos tokios charakteringos, kad lieka neužmirštamoms.

-- Aš ne politikas, -- prisipažino Tumas Vaižgantas, suėjęs iš tolo su savitarpinio politikavimo mašinerija.

Bet politika galingu keliu ėjo per Lietuvos valstybės teritoriją. Tai buvo neišvengiamybė ir čia Vaižgantas mėgo žmogų, ne politinę figūrą. Žmogui jis randa šilčiausius žvilgsnius ir tam pačiam, jeigu jo akyse nevykėlis jis atranda smerkimą. Jo archyve rastas įrašas dar iš tų laikų, kada jis vika-karavo Svedasų parapijoje:

"Martynas Tamošiūnas iš labai menko Šlapiasilio kaimo ėmė pirkliauti. Pralobo ir už vieną tūkst. rublių nusipirko bajorystę. Kažin kuris bajorėlis, bene Aluntos dvaro komisarius Moigis, priėmė jį į savo herbą ir padarė jį Bonč-Tomaševskiu. Kai jis jau buvo pripažintas bajoru, Svedasų klebonas iš sakyklos tai paskelbė muzikų žiniai šiais žodžiais: Jūsų Tamošiūnas dabar nebe Tamošiūnas, bet tikrai Tamoševsky. Dabar jis dvejeta arklių kinkys, su zvanėliu važiuos, barzdą nešios, karaliui netarnaus, dvarus su muzikais randavos, laisvai kupčiavuos ir vaikus iškalon leis".

Tai yra nuostabi pastaba jaunam kunigėliui, įmestam į kaimo gilumą. Iš tokio medžiagos formavosi vėliau jo raštai ir tipai. Deja mažai išliko būsimųjų veiklų apibrėžimų. Bet ir savo garsiųjų Pragiedrulių įvade, jis apibūdina veikėjus, tartum įvesdamas skaitytoją į vaidinimą: vieni ten lietuvių gaivintojai maskolėdros, kiti "protai naujienos", tretį šmugelninkai, dar išsigimėliai Algirdas Sviestavičius aristokratas, Augustinas Virbalis -- alkoholis...

Tam didžiųjų veiklų arsenalui: Pragiedruliams, Rimai ir Nerimai, Gondingos kraštas, Dėdės ir dėdienės tam tikroms ano periodo lietuvių visuomenės tragedijoms ir imta medžiaga, trumpa, lakoniška, panaši į aukščiausiai pacituotą įrašą, kuris kažkaip išliko, liudyti būsimo autoriaus pastabumą, humorą, sarkazmą, sugebėjimą tame miniatiūriniame įrašė, kurio dar vis neatiskiria nuo anekdotų, geni-

aliai sulekti iš karto aplinkos koloritą veikiančiuosius asmenis, siužetą.

Tas mažytis anekdotinis įrašas jo rankose tapo tokiu pat deimantėliuku kurių jis buvo išgarsėjęs ieškotojas. Už jo prielankumą jauniems jo bičiulis Jakštas barėsi, vadino jį beveik pornografijos globėju. Bet ar tai galėjo pakeisti Vaižganto gyvenimo filosofiją?

Vyskupo Valančiaus tezę: reikia mylėti lietuviui lietuvi, plačiai pasklidusiame Vaižganto posakyje atšvytėjo šia forma: ieškojau laimės kitiems, tapau laimingas pats...

Per Vaižganto laidotuves toli procesijos gale ėjo padūmavusio veido pilietis, rašė rašytojas Marcinkevičius, kuris pats ilgai kalėjo Kauno kalėjime. Tas padūmavusio veido pilietis buvo vagis recedivistas Čereška.

-- Ir tu čia? -- klausia Jonas Marcinkevičius. -- Pareiga, -- sako recedivistas Čereška, -- turiu palydėti. Ir aš esu iš jo gavęs sušelpimą, kada norėjau valgyti.

Laidavo vienoje leidykloje Vaižgantas už neva savo atrastą "deimantėliuką". Bet šis, pinigus paėmęs, prašvilpė, nei jokio darbo neatliko. Pinigus pareikalavo grąžinti ir "deimantėliukas" turėjo šen ir ten slapstyti nuo kreditorių. Sutinka ir Vaižgantą gatvėje, ir šmukšt už kampo.

-- Palauk, -- rėkia jam Vaižgantas, -- kur nuo manęs bėgi? Žinai, kad tu buvai ten skolin-gas. Aš už tave atidaviau.

(Bus daugiau)

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJAS IR ŽADINTOJAS IŠ ZARASŲ KRAŠTO

Dirvoje Nr. 70, rugsėjo 18 d. skaitytojų visada šil-tai spaudos puslapiuose su-tinkama E. Čekienė, aprašė dr. Vaclovo Paprocko gyve-nimo apžvalgą jo 65-ųjų me-tų sukakties proga, zarasiš-kiu vardu, nuoširdus aciu!

Būdamas dalinai Nepri-klausomos Lietuvos Zara-suose pirmaisiais metais at-statymo darbų su Vaclovu Paprocku ir kitais mokslei-viais bendrininkas (Motuso šaulių Sąjungos Istorija 66 psl.), norėčiau trumpai api-būdinti kaip lietuviai su-lenkintuose Zarasuose ir apylinkėje ėmėsi darbo ko-voti dėl lietuviško žodžio bažnyčioje, mokyklose ir k a s d i e n i a m e gyvenime. Vaclovas, kad ir jaunuose moksleivio metuose tampa kovotojas, kaip ginklų tei-kėjas ir atletuvintojas su-lenkėjusių.

Lietuvos kariuomenė rau-donuosius rusus iš Zarasų

išvijo 1919 m. rugpiūčio mėn. 25 d.

Pirmojo pasaulinio karo metu Zarasų miestas ir apskritys buvo karo zonoje. Okupantai vokiečiai ir bol-ševikai kraštą nualino. Gy-ventojai buvo skurde, dau-gelis neturėjo duonos kąs-nio, siautė ligos. Kitus gel-bėdamas užsikrėtė Zarasų apskr. gydytojas Domini-kas Bukontas, Lietuvos laisvės kovotojas ir lietuvių kalbos gynėjas bažnyčioje ir kaimuose. Sulenkėjusiems kunigams labai sekė-si ir tik lietuviškos pavardės bylojo: Kalniškis, Pie-viškis, Kukalis, Paukštė ir kitos buvus lietuviais.

Išsikūrus Zarasuose progimnazijai iš Zarasų miesto tesimokė: Paprockų, Žido-nių ir Meškauskų vaikai. Progimnazijos suolus užpil-dė suaugę jaunuoliai ir mer-gaitės: Dusetų, Salako, An-talieptės, Degučių ir dali-

nai Utenos apskrities moks-leiviai.

Progimnazijai įsisteigus, tuojau buvo pareikalauta lietuviškų pamaldų bažny-čioje. Moksleivių pamaldų lenkai netrukdė, bet bend-rose mišiose lenkai lietu-viams nedavė ramybės, rėk-dami giedojo lenkiškas gies-mes. Kad padėjus lietu-viams, mes, jaunimas eida-vome ir į antras mišias. Mokiniai: Lucijus Burba ir Juozas Staškūnas buvo Sa-lake išmokę vargonininkau-ti, tad mums buvo didelis ramstis. Vaclovas buvo vie-nas stipriausių giesminin-kų. Mes mokiniai traukiamė: Pulkim Ant Kelių, o lenkai: Bože cus Polska. Mes Sventas Dieve, lenkai Sventy Bože ir taip giesmės begalė... Narsiausias se-nis buvo sulenkėjęs Vruble-vičius, turėjo stiprų balsą. Teko man pačiam iš užpa-kalio įdurti jam į sėdinę su-yla, ir tai ne vieną kartą.

Pradžioje Zarasų miesto ir apskrities komendantu buvo jau žemaitijoj pagar-sėjęs kovotojas su bolševi-kų gaujomis, kapitonas Bronius Zaleskis. Komen-dantūros apsaugai turėjo tik keletą kareivių. Buvo gauta žinių, kad lenkai stip-rina savo jėgas Dukšto apy-linkėje. Kapitonas Zaleskis paprašė moksleivių pagal-bos. Progimnazijos direktori-us Jonas Norkus atrinko augalotus vyrus. Vaclovas buvo tuomet lengvutis ir į laimingųjų skaičių ne-pateko. Mes tada jau buvomė šauliai. Greitomis supa-žindino kaip vartot šautu-

Zarasų progimnazijos 1-oji laida 1921 metais. Pirmoj eilėj: Juozas Mažeika, Vaclovas Paprockas, Kazys Lašas. Antroj eilėj sėdi: Petras Lapienis, Janė Meškauskaitė, mokytojai: Jonas Kardelis, Dam-saitė, Jonas Norkus, Valentinavičienė, Petras Bruzgulis, Jadvyga Drungaitė, Zigmąs Drunga. Trečioj eilėj stovi: Bronius Žydonis, Kazys Bružas, Janė Janušytė, Juozas Gučius, Vincas Tamošiūnas, Kazė Kaulinytė, Leonas Grudis ir Jonas Juodvalkis. Keturi iš jų Amerikoje, vienas Australijoje, trys mirė, kitų likimas nežinomas. Nuotraukoje trūksta Jono Čiegio, Daškevičiaus nuotrauka

vą, išmesti granatas. Ir gal pamokos būtų tęsėsi ilgiau, bet lenkų žvalgai pasirodė Bachmatų krūmų apylinkė-se. Laikė kautynių netekomė moksleivio Jono Čiegio, galvojom žuvo, bet pasirodo pateko lenkam į nelaisvę, ir buvo nugabentas į Dukš-tą. Čiegis buvo raumenin-gas vyras, nakčia iš dabok-lės išsiplėšė. Po šių kelių dienų kautynių mes laisvės kovų nebaigėm, nakčia mieste ir prie tiltų ėjome sargybas, turėjome apskri-tyje atlikti žvalgybos veiks-mus. Pagaliau mūsų kariuo-menė užėmė pozicijas.

Ką gi tokiais dienomis veikė Vaclovas? Traukdamiesi iš Zarasų vokiečiai daug šaudmenų užslėpė. Vaclovas su kitais jaunu-čiais moksleiviais ieškojo karinio grobio ir suradė perdavė komendantūrai.

Vaclovo Paprocko tėvelis,

besikuriant lietuviškoms įstaigoms ir nesant parei-gūnų, savanoriškai pasiėmė policijos pareigūno parei-gas. Kai jau pareigūnams pradėjo mokėti algas Vaclo-vo tėvelis pareigas užleido kitam.

Mielas ir labai draugiš-kas buvo Vaclovas. Lietu-viškumo dvasioje tėvų už-grūdintas atkakliai grūmia-si su sulenkėjusiais. Vaclo-vas buvo labai gerbiamas mokinių ir mokytojų, su kiekvienu turėjo kalbą. Tie-siog stebuklingai Zarasų krašto jaunuoliai per mo-kyklą supratę tėvų padary-tą klaidą, greit atletuvinė. Įsijungė į organizacijas, daugiausia į šaulių ir jau-nalietuvių organizacijas. Vaikai į tėvus kalbėjo lietu-viškai, tėvai atsakinėjo len-kiškai, bet nesipiko.

Vaclovui nebuvo lengva apleisti mokytojo darbą, bet

ryžtasi būti daktaru ir pa-siekia. Sėkmingai baigia ir jau kopia į mokslines aukš-tumas. Nors dr. Vaclovas gyvena Kaune, bet jį visos lietuviškumo gyjos ryšo su Zarasų krašto žmonėmis ir jo gražiąja gamta.

Kai greitomis apibėgi dr. Vaclovo veiklą Lietuvoje ir čia mūsų skaudžioje išėivi-jos nedalioj jo nuopelnus, turėtumėm paklausti save, ar aš gavęs duoną iš vals-tybės aruodo atlieku parei-gą Lietuvos laisvei, taip kaip dirba ir aukoja dr. Vaclovas Paprockas?

Mielas dr. Vaclovai, Tavo 65-ųjų metų sukakties proga, Ilgiausių Metų!

V. Tamošiūnas

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Kaip sutaupyti pinigus telefonuojant į tolimas vietas

Šiandien yra logiška stengtis geriausiai išnaudoti kiek-vieną turimą dolerį. Tad Ohio Bell stengiasi padėti jums gauti daugiausiai naudos iš pasikalbėjimo su tolimomis vietomis.

- Kiekvieną savaitės naktį, pradedant 7 val. vak. ir visą dieną šeštadienį ir sekmadienį, jūs galite naudo-tis 3 minučių iš vietos į vietą telefonavimu visoje Ohio valstijoje (išskyrus salas) už 45 c. ir pridant taksus.
- Tiesioginio telefonavimo nuolaida yra prieinama dau-gumai skambinimų į kitas valstijas išsiskiant jums patiems. Ir už valstijos ribų tolimų vietų telefona-vimo kainos dabar yra žemesnės negu kada nors.
- Jeigu kalbate ilgiau 3 minučių, sekančios minutės yra pigesnės. Bet kadangi jūs mokate už pilną mi-nutę, išnaudokite visą jos laiką.
- Išteskite savo dolerio vertę telefonuodami į tolimas vietas papigintu kainų laiku. Pasitikrinkite telefono knygos pradžioje arba paklauskite operatorės infor-macijų.

 Ohio Bell

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

Špionažo kazas

PIERRE NORD (21)

-- Pradėkime pradžioje nuo Vlasovo, -- kalbė-jo pulkininkas Dubois. -- Jis negalėjo įrekorduoti pasikalbėjimo gegužės 10 į 11 naktį Chesnay vilos parke tarp K.G.B. generolo ir tariamo Barino. Dėl paprastos priežasties, kadangi joks susitikimas vi-są gegužės mėnesį toj viloj nebuvo. Tai aš žinau, nes šią vilą stebiu iš arti. Tai mano pareiga, jūs suprantate. Aš jums pristatysiu savo liudininką patvirtinimui ką sakau.

Gretime kambary pasigirdo dužtančio lango triukšmas ir moters skausmingas šauksmas, tai greičiausiai Annabelos. Girdėjosi kritimas ir pas-kui sode pasigirdo policininkų švilpukai.

-- Einu lažybų, -- pasakė ramiai pulk. Dubois. -- kad Vlasovas pabėgo. Aš tikiuos, Wonder, kad jūs žmonės jį pagaus pirm negu jis pasislėps sovie-tų ambasadoje.

Šita staigmena sujaukė visą problemą. Visi iš-bėgo į sodą, kuris buvo padengtas sniegu. Už mūro gatvėje girdėjosi bėgančių žmonių žingsnių garsai. Pasigirdo trys ar keturi šūviai. Vienas automobi-lis staiga subirzgė, paskui kitas ir užstojo tylą.

-- Jis ko gero pabėgs, -- sumurmėjo pulk. Dubois. -- Pagaliau jo pabėgimas yra prisipaži-nimas... tik būtų gaila, kad jis grįžtų į Maskvą ir papasakotų ką matė ir girdėjo. Tiesa, jūs visvien jį būtumėte gražinę. Šita manija pas jus keistis su rusais šnipais!... Bet tiesa, kas atsitiko su ponija Lee?

Niekas apie ją nepagalvojo. Ją rado kambary viena, apalpusią. Wander pakratė už pečių ir pa-lengva į pradėjo atsigtuoti.

-- Ji nekalta ir neturėtų būti laikoma Vlaso-vo sąmokslininke, -- į ausį Wonderiui sušnibzdė-jo Dubois.

-- Jei jūs taip sakote... -- šyptelėjo Wonder, -- bet tai paskutinis kartas, kada aš naudosisiu išimylėjusios moters patarnavimais.

-- Ji gavo nervinį priepuolį. Bet aš negalėjau to išvengti. Ponas Brown, būkit malonus išsaukti sanitarinį automobilį, kad ją nugabentų į amerikie-čių ligoninę Neully.

Brown paskambino.

-- Ką mes darysime, -- paklausė pirmininkas, nesiorientuodamas įvykyje.

Iš Inkermanno gatvės įvažiavo automobilis. Du FBI laikė tvirtai suėmę Vlasovą, stumdami priešais pro duris. Jo veidas buvo kraujuotas.

-- Galima tęsti posėdį, bet dabar jau pò dvy-liktos ir aš alkanas, -- pasakė Dubois.

-- Tai buvo numatyta. Aš padariau sumuštini-us ir kavos, -- pasakė Brown. Sanitarinis auto-mobilis bus už penkių minučių.

-- Duokite užkasti ir tam vargšui Vlasovui. Jis tikrai jau nelaimingas. Negalime ant jo pykti, kad jis rusas. Jis pildė tik savo pareigas, taip kaip ir mes. Bet mes dar būsime jo reikalingi.

Aišku, aš nemanau, kad jis prabilis, bet iš jo mi-mikos bus galima gauti patvirtinimą ką sakau, kas mums bus labai svarbu.

***

Užkandus posėdis buvo atnaujintas. Jis vyko be-veik visą laiką Vlasovo akivaizdoje, kuris atrodė mažiau nelaimingas ir nusiminęs kaip rytą. Bet tai dažnai užtinkama pas tuos, kurie nebūti ko dau-giau prarasti.

-- Kaip aš sakiau šį rytą, -- pradėjo plk. Du-

bois, -- Chesnay viloje 1968 m. gegužės 10 į 11 nak-tį nebuvo pasimatymo tarp gen. Vadimo Matievičo Karbino ir neegzistuojančio Barino. Bet aš norėčiau, kad valandėlei išvestų pulk. Vlasovą.

Rusą išvedė į kitą kambarį.

-- Kodėl? -- paklausė pirmininkas.

-- Dėl to, kad jūs leidote pulkininką Abelį, Gor-doną Lonsdale ir nežinau dar kiek kitų rusų šnipų grįžti į Maskvą su pilnom informacijom apie jūsų slaptasias tarnybas, apie jūsų policiją, apie jūsų teismus. Aš jums pristatau liudininką Patrice, tai jo pseudonimas. Jo vardu Vlasovas išnomavo gar-siąją vilą Chesnay, kuri rezidentūrai tarnavo pasi-matymams su slaptais agentais. Patrice buvo jiems patikimas, kaip senas agentas, bet jie nežinojo, kad jis dirbo ir man.

-- Aš buvau ne tik nuomininkas ir sargas šios vilos, -- pertraukė Patrice, -- bet aš ten gyvenau, tad matydavau visus kas atvykdavo.

-- Pasakyk Patrice kokie buvo susitikimai nuo balandžio iki liepos mėnesio šioj viloje, -- paklau-sė Dubois.

Patrice išvardino šešias datas.

-- Ir jokio susitikimo gegužės mėnesį?

-- Jokio.

Liudininkas išėjo, kiek nusivylęs, kad tiek ma-žai iš jo buvo norėta.

-- Bet kaip tada su ta magnetine juoste, ku-rioj užrekorduotas pasikalbėjimas, -- paklausė pir-mininkas. -- Kai aš šį rytą kalbėjau, jūs aiškiai pa-sakėte: "Tai Routier balsas. Jokios abejonės". Ar tai jūs sakėte tikslu apgauti ar pašalinti kieno nors įtarimą?

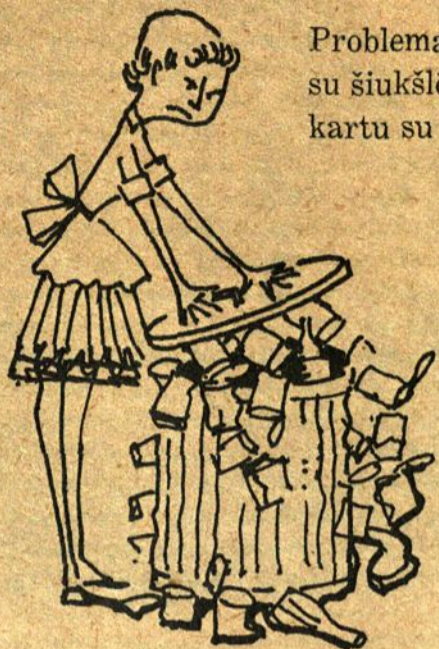
-- Visai ne. Tai tikras Routier balsas, bet kom-pozuotas. Kaip? Ekspertas jums paaiškins Vlasovo akivaizdoje. Stebėkite reakciją jo veide.

Vėl įvedė rusą.

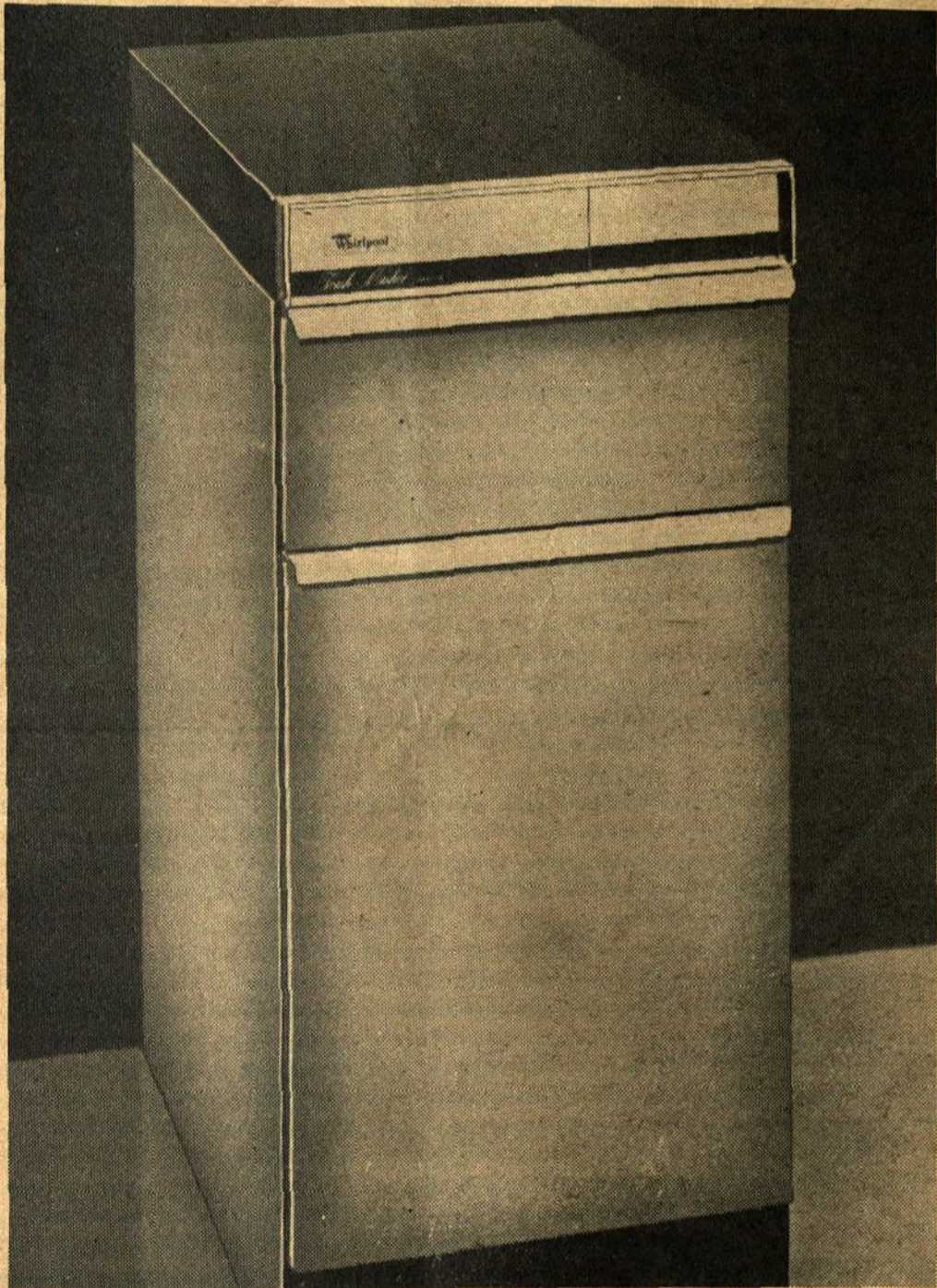
(Bus daugiau)

The May Co

Problema ką daryti su šiukšlėmis — atsirado kartu su šiukšlėmis!

DABAR Whirlpool nusprendė ką nors dėl to padaryti

New Whirlpool trash masher 249.95

Štai čia yra iki šiol nebuvo priemonė kuri sumažina jūsų šiukšlių problemą iki nieko! Naujas Whirlpool šiukšlių spaustuvas suspaudžia savaitės laiko šiukšles į vieną mažą plastikinį maišuką. Jis užima mažai vietos (tik 15" pločio) ir labai paprastas naudojimas. Tik meskite dėžes, kaulus, bonkas (taip bonkas!) ir popieriaus šiukšles į stalčių — uždarykite ir paspauskite mygtuką. Jūsų šiukšlės bus kondensuotos iki ketvirčio originalaus dydžio. Talpa yra lygiavertė trijų 20 galonų šiukšlių kubilų! Užrakinimas laiko jį saugiu nuo vaikų ir yra automatiškas kvapų panaikintojas. Paimkite vieną namo ir išmėginkite pagal May's Co. namuose išbandymo planą. Major Appliance penktame aukšte mieste, skyriuose.

Naudokite bet kurį vieną iš trijų May's Co. kredito planų.

Pirkite mieste penktadienį nuo 10 iki 5:45 val. vak. Heights/Parliament/Southgate/Great Lakes Mall/Great Northern/Sheffield nuo 10 iki 9:30.

Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

OMAHOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Apie 30 mažųjų skautukų ir skaučiukų rugpiūčio 8-16 d.d. stovyklavo nepertoli nuo Omahos prie miestelio Valley, Nebr. Stovyklos viršininkės pareigas ėjo ps. Ir. Lileikienė, o komendato -- J. Lileikis.

Trumpas 8 dienų stovyklavimo laikas praėjo pakilioje nuotaikoje. Buvo skirta laiko rimtoms skautiškomis pratyboms, buvo jo skirta ir pramogoms. Bestovyklaudami jaunieji igijo daugiau skautiškojo patyrimo, išmoko naujų dainų ir pramogaudami tyrė ore sveikai praleido laiką.

GEGUŽINĖ SALĖJE

Vietos bendruomenės valdyba rugsėjo 13 d. Veys farmoje suruošė gegužinę. Oras pasitakė toks blogas, jog blogesnis ir būti negalėjo. Visą dieną linojo, o temperatūra krito iki 45 F.

Kadangi bendruomenė yra visų organizacija, todėl dauguma lietuvių nors ir blogas oras laikė sau už pareigą i gegužinę nuvykti. Ir susirinko tiek pat publikos, kaip ir saulėtą liepos mėnesio sekmadienį. Tik toks skirtumas, kad gražiam orui esant gegužinė vykdavo atvirame ore, o šį kartą gegužinė vyko ten pat esančioj gana erdvioje vasarinėje salėje.

Rengėjai tuoj užkūrė didžiulę geležinę krosnį, kad svečiai nesusaltų. O kiekvienas svečias ir pats ieškojopriemonių sušilti. Moterys girkėjo karštą kavą, o vyrai gėrimų bufete "sildėsi". Gėrimų bufete dirbo: J. Pultinevičius ir St. Pangonis, už kandžių -- M. Šarkienė ir R. Pultinavičienė ir prie kavos ir saldumynų -- E. Totilienė. Šeiminkės šį kartą idėjo daug darbo ir paruošė nekasdienišką patiekalą -- koldūnelius. Ir kai publika skanių koldūnelių užvalgė, užgėrė karštos kavos ir dar kokio stipresnio skysčio, tai tuoj pat susidarė jauki ir pakili nuotaika. Ir visi tie, kurie i gegužinę vyko tik iš pareigos, jautėsi patenkinti, kad atvyko. Ši gegužinė buvo paskutinis vasaros parengimas Omahos lietuvių kolonijoj.

Bendruomenės valdybai šiais metais vadovauja Pr. Totilas.

ALICE STEPHENS TRIO

Po anos atmintinos gegužinės dviem savaitėm praėjus, L.V.S. Ramovės Omahos skyrius pradėjo rudens veiklos sezoną, iškviesdamas iš Chicago Alice Stephens trio koncertui. Koncertas įvyko rugsėjo 26 d. 8 val. vakaro Sv. Antano parapijos salėje. Trio sudaro šios dainininkės: G. Mažeikienė, M. Momkienė ir J. Bobinienė. Dainininkės lydėjo pianistas Al. Vasaitis ir šios išvykos vadovas V. Momkus.

Trio išpildė ir lietuvių ir kitų tautų kompozitorių kūrinių. Išpildytieji kūriniai praskambėjo darniai ir užtikrintai. Matyt, kad dainininkės ir jų mokytoja muzikė Ali-

ce Stephens išios programos paruošimą idėjo daug darbo. Publika koncertu buvo labai patenkinta ir nepagailėjo dainininkėms ir pianistui karštų plojimų. Koncertui pasibaigus ramovėnų pirmininkas Pr. Totilas dainininkėms ir pianistui nuo širdžiai padėkojo. Toliau sekė šokiai prie A. Pocevičiaus elektroninės muzikos.

Sekandią dieną -- sekmadienį malonios viešnios dar pagiedojo per lietuviškas pamaldas. Iš čia muz. Br. Jonušo pakviestos nuvyko apžiūrėti jo ir jo žmonos laikomų moderniškų senelių namų. Senelių nuotakai praskaidrinti dainininkės čia padainavo trejetą dalykelių. Atsiveikinimo pietums dai-

nininkes, jų palydovus ir būrį omahiškių lietuvių pakvietė Pr. ir P. Adamoniai. Čia prie vaišių stalo omahiškiai turėjo progos arčiau dainininkes pažinti ir su jomis išsikalbėti. Vienam omahiškiui reiškiant viltį, kad malonios dainininkės gal teiks už metų vėl mūsų koloniją aplankyti, viena iš dainininkių šmaikščiai atsiliepė:

-- O, mes tikėjomės, kad už mėnesio jūs mus vėl pakviesit...

Taip bejuokaujant ir rimtai bekalbant laikas greit bėgo ir chicagiškiai pradėjo nerimauti. Laikas grįžti į namus, o kelio arti 500 mylių. Linkdami laimingos kelionės pakėlėm taures, idant kelias nedulkėtų... (k)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių priimanomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Tel. (212) 245-7905

SKYRIAI:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue	-----	Tel.: 254-5456
New York, N. Y., 10011, 135 W. 14 St.	-----	CH 3-2583
Brooklyn, N. Y. 11207, 2947 Fullton St.	-----	647-6576
Brooklyn, N. Y. 11211, 370 Union Avenue	-----	384-4952
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	-----	542-1767
Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway	-----	268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	-----	856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	-----	278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street	-----	925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road	-----	884-1728
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	-----	372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave.	-----	374-6416
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W.	-----	458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.	-----	365-5255
Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue	-----	246-9274
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St.	-----	363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	-----	261-2994
New Haven, Conn. 06519, 509 Congress Avenue	-----	562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave.	-----	372-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street	-----	472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street	-----	274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street	-----	763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	-----	481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	-----	346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street	-----	756-6766
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street	-----	798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	-----	743-0440

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

L. T. M. ČIURLIONIO ANSAMBLIO TRADICINIS BALIUS

ĮVYKS Š. M. SPALIO 31 D., 8 VAL. VAK.,
ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

Programą išpildys Čiurlionio Ansamblis su Ansamblio soliste IRENA GRIGALIŪNAITE.

Ansambliui vadovaus muzikas Maestro ALFONSAS MIKULSKIS.

Stalus (po 10 asmenų) galima dabar užsisakyti pas A. Penkauską — tel. 888-5940. Kaina asmeniui \$10.00.

• Kun. V. Bagdanavičius, kuris šią savaitę vadovauja rekolekcijoms šv. Jurgio parapijoje, lankėsi Dirvoje ir tarėsi dėl knygų platimo tinklo išplėtimo. Kaip žinia, kun. V. Bagdanavičius, pats būdamas kelių knygų autorius, šiuo metu vadovauja Lietuviškos Knygos Klubui, esančiam prie dienraščio Draugo. Anksčiau kun. V. Bagdanavičius buvo Draugo vyr. redaktoriumi — moderatorium.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS BENDRABUČIO STATYBAI AUKOJO:

500 dol. paaukojo: dr. Juozas A. Sonta, Akron.

100 dol. aukojo kunigas Aleksandras Goldikovskis ir jo sesuo Eugenija.

50 dol. aukojo dr. A. Savičiūnas, Akron. Kiti trys lietuviai gydytojai Akrono pažadėjo vėliau bendrabučio statybą paremti.

Tėv. A. Bernatonis iki šiam laikui jau persiuntė gimnazijai 2547 dolerius.

Visi lietuviai prašomi paremti Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybą.

"VIENO PASAULIO DIENA" DARŽELIUOSE

Visų tautų kultūrinių darželių federacijos rengiama 25-ta metinė "Vieno Pasaulio Diena" įvyks sekmdienį, spalio 11 d., pradžią 2 val. po pietų.

Programa, kurioje šoks lietuvių grupė tautinius šokių, bus rumunų darželyje, vakarinėje pusėje apatinio bulvaru, prie St. Clair gatvės.

Visais draudimo reikalais kreipkitės į prityrusį atstovą — V. GIEDRAITĮ, telefonas 944-6835, kuris suteiks Jums reikalingas informacijas.

• ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA sveikina studentus visur, kur jie bebūtų, linki jiems darbinių mokslo metų ir kviečia visus universitetų studentus į 20-tą studentų suvažiavimą Clevelande, lapkričio 26, 27, 28 dienomis Pick Carter viešbutyje.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 31 D. Čiurlionio ansamblio tradicinis balius šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 7-8 D. Lietuvių Diena. Rengia LB I-os ir II-os Apyl. valdybos.

LAPKRIČIO 26-28 D. Lietuvių Studentų Sąjungos XX visuotinis suvažiavimas Pic Carter viešbutyje.

LAPKRIČIO 28-29 D. Gabija rengia lietuvių grafikų parodą Nauj. parapijos salėje.

GRUODŽIO 12 D. Religinės Šalpos vakaras Naujos Parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas rengiamas LB I-os ir II-os Apyl. valdybos.

VASARIO 20 D. Pilenų tunto tėvų komiteto tradicinis blynų balius.

• Apdraudos reikalais geriausiai patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Tėv. Alf. Bernatonis Clevelande yra apsisostęs šv. Jurgio klebonijoje. Telefonas: 431-5794.

Jis mielai norėtų aplankyti visus savo pažįstamus ir Vasario 16-tos gimnazijos rėmėjus, bet reiktų patiemis iš klebonijos jį parsivežti. Spalio 12 d. jis iš Clevelando išvyks į kitas lietuvių kolonijas.

Spalio 9 d., 8 val. vak.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Tėv. A. Bernatonis kalbės per Tėvynės Garsų radiją.

Spalio 11 d. šv. Jurgio bažnyčioje 10:30 val. laikys Mišias ir sakys pamokslą. Po pamaldų 12 val. parapijos salėje darys pranešimą Vasario 16-tos gimnazijos reikalui.

Spalio 18 d. šv. Jurgio bažnyčioje bus rinkliava apremti Vasario 16-tos gimnazijos statybai. Laukiama, kad parapijiečiai suaukotų 1500 dolerių ir būtų pirmieji turėti šv. Jurgio parapijos vardu pavadintą kambarį.

SVEIKINIMAI KAZIUI S. KARPIUI

Lietuvių Veneranų Sąjungos "RAMOVE" Clevelando Skyriaus Valdyba savo ir visų ramovėnų vardu nuoširdžiai sveikina Tamstą 75 metų amžiaus sukakties proga.

Reiškiamo Tamstai gilią pagarbą už patriotinę veiklą spaudos ir kultūriname darbe, garsinanam lietuvių vardą amerikiečių tarpe. Linkime Tamstai stiprios sveikatos ir toliau darbuotis lietuvių tautos labui.

Vladas Knistautas
Pirmininkas

Zignas Tarutis
Sekretorius

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago Skyrius maloniai jungdamasis į Kazio Karpius, rašytojo, ilgamečio žurnalisto -redaktoriaus ir didžio lietuvių visuomenininko, 75 metų amžiaus minėjimą, nuoširdžiai sveikina Gerbiamą Sukaktuvininką ir linki jam dar daug daug laimingų gražių metų!

Ona Biežienė
Skyriaus Pirmininkas

Eleonora Valiukienė
Sekretorius

Jūsų gražios gyvenimo sukakties proga Los Angeles Skyriaus Valdybos vardu nuoširdžiai Jus sveikinu ir linkiu Tamstai drūtai, kaip ažuolui prie Nemunėlio, ir dar ilgai išsilaikyti mūsų tarpe užsitarnautai džiaugiantis savo taip dideliu ir sėkmingai atliktu darbu lietuvių tautiniuose baruose, kuo mes visi galime tik didžiuliuo.

Tamstos neatlaidi kova, ryžtas ir neišsamiama išsivermė dirbant dėl kilniausių mūsų tautos idealų tebūnie kiekvienam geros valios tautiečiui gražiausiu pavyzdžiu tauraus kello, kuriuo mes visi turėtume eiti.

Dr. Juozas Jurkūnas
Skyriaus Pirmininkas

Jungdamiesi į Clevelando visuomenės užsimojimą pagerbti Kazį Karpių, tautines minties rašto žmogų, redaktorių ir autorių jo 75 m. amžiaus sukakties proga, linkime jam sveikatos ir sėkmės jo šiandieniniuose ir tolimiesniuose siekimuose.

Juozas Šulaitis
ALTS Cicero Skyriaus pirmininkas

JŪS GALITE TURĖTI BANKO TAUPYMO KNYGUTĘ KURI DUODA 5%, 5½% AR 5¾% PER METUS, IR IŠMOKA TAI, TAIP PAT.

Dabar jūs galite džiaugtis puikia kombinacija saugumo, pajamų ir patogumo. Pasirinkite vieną iš trijų banko knygučių sąskaitų, kurios moka ne tik aukštesnius nuosimčius, bet prisiunčia tai čekiu kas mėnesį ar metų ketvirčiais.

MĖNESINĖS PAJAMOS: Su minimaliniu \$5000 balansu jūs galite užsitikrinti mėnesinį išrašytą jums arba padėtą į jūsų Cleveland Trust taupomąją ar čekių sąskaitą, arba pridėtą vėl prie jūsų mėnesinio pajamų knygutės. Ir jūs turite pasirinkimą: sutinkate laikyti jūsų indėlį mažiausiai metams ir mes mokėsime jums 5½%. Sutinkate laikyti tai mažiausiai dviems metams ir mes mokėsime jums 5¾%.

Abiem atvejais metinis apskaičiavimas yra atliekamas kas mėnesį.

METŲ KETVIRČIO PAJAMOS: Su minimaliniu \$1000 indėliu, jūs turėsite tuos pačius nuosimčius kaip su mėnesiniu planu, išskyrus, kad procentas apskaičiuojamas metų ketvirčiais ir jūs gausite čekį kas metų ketvirtį.

INVESTAVIMO KNYGUTĖS SĄSKAITA: neša 5% per metus su minimaliniu \$1000 įnašu. Kiekvienas įnašas gali būti išimtas ne anksčiau 90 dienų po įnešimo ir tiksliai pagal padarytą susitarimą. Procentai yra mokami metų ketvirčiais.

Atsiminkite, tai nėra bonai ar pažymėjimai. Tai yra banko knygutės, todėl jūs galite įdėti bile kuriuo laiku ir tas jums neš procentą iš sykio. Taip pat yra kitų patogumų. Vyro ir žmonos sąskaita gali būti apdrausta iki \$100,000. Ir jūs kvalifikuojatės nemokamiems čekiams.

KIEKVIENAS TURI PRADĖTI KUR NORS.
NERA BUVE GERESNIO LAIKO KAIP DABAR.
NERA BUVE GERESNĖS VIETOS KAIP CLEVELAND TRUST.

 CLEVELAND TRUST

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

5¼% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity

5¼% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity

6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojii
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRANEŠIMAS

Mirusio Benedikto Butkaus atminimui vietoj gėlių aukoju Vilties Draugijai 25 dolerius.

Pranas Bastys

• Vasario 16 gimnazija per 20 gyvavimo metus išleido ne 20 abiturientų, kaip Dirvoje (nr. 74) buvo rašyta, bet 63 abiturientus.

NEW YORK

IDOMI PASKAITA IR FILMŲ KRONIKA

ALT S-gos I-jo skyriaus narių metinis susirinkimas įvyks 1970 m. spalio 16 d. penktadienį 7 val. vak. A.E. Jurgėlos patalpoje: 1497 Putnam Ave., Brooklyn, N.Y.

Po ilgesnių vasaros atostogų pertraukos skyriaus valdyba, vėl rūpinausi pradėti visuomeninę ir kultūrinę veiklą, apsvarstyti skyriaus veiklos programą. Bus Dr. Broniaus Nemicko pasikaita ir p. Jurgio Kiaunės filmų kronika, diskusijos ir priekavutės laisvas pašnekesys.

Skyriaus valdyba kviečia visus skyriaus narius ir bendraminčius šiame susirinkime dalyvauti.

BOSTON

SUBATVAKARIS

Bostono kultūrinių subatvakarių rengimo komisija praneša, kad spa-

lio mėnesio subatvakaris yra atkeltas į spalio mėn. 10 d. 7:30 val. vak. Vakaro prelegentas bus rašytojas inžinierius Vytautas Volertas iš Philadelphijos. Jo tema -- "Satyra Vilniuje ir Vytautė Žilinskaitė". Po programos bus tradicinė kavutė ir pašnekesiai.

ŽURNALISTŲ

SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių žurnalistų Sąjungos Centro Valdyba š. m. rugsėjo 18 d. Tabor Farmoje, Sodus, Mich. sukvieta jau trečiąją išėivijoje lietuvių žurnalistų konferenciją — pirmos dvi įvyko Vakarų Vokietijoje, 1946 ir 1947 metais.

LŽS Centro Valdybos pirmininkas Vyt. Alantas pažymėjo, kad šis suvažiavimas — tai Sąjungos istorinis įvykis. Konferencijoje buvo pagerbti mirę ir žuvę žurnalistai. Jai pirmininkavo Tėvynės savaitraščio re-

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos trečiojo suvažiavimo įvykusio rugsėjo 17-18 d. Tabor Farmoje, dalyviai. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: Ieva Trečiokienė, Antanas Stakėnas, Kazys Karpius, Zuzana Juškevičienė, LŽS pirm. Vytautas Alantas, Ona Martusevičienė. Juozas Petrėnas, Vladas Mingėla ir dr. Marija Ramūnienė. Antroje eilėje: Albinas Trečiokas, Algirdas Pužauskas, Vytautas Alseika, Vytautas Kasniūnas, Stasys Garlauskas, Pranas Toruta, Algirdas Budreckas, Konstantas Petrauskas, Antanas Grinius, Sigitas Prancūnas. Trečioje eilėje: Vladas Selenis, Povilas Dirkis, Vincas Rastenis, Antanas Kučys, kun. Juozas Vaišnys, Jonas Kaunas, dr. Antanas Burkus, Alfonsas Nakas, Antanas Gintneris ir Alfonsas Žiedas. Jono Gaižučio nuotrauka

daktorius Juozas Petrėnas, sekretorium buvo Naujienų dienraščio redaktorių Algirdas Pužauskas.

Iš Alanto pranešimo paaiškėjo, kad Sąjunga šiuo metu turi 252 narius ir gausų centrinį skyrių su 82 nariais. Kreiptas dėmesys glaudinti narių ryšius, telk-

ti lėšas, rūpintis ateitimi, naujojo žurnalistų prierauglio ugdymu.

Suvažiavimą sveikino svečiai. PLB pirm. Stasys Barzdukas nurodė: spauda — tai vienas pagrindinių mūsų veiksmų, bendruomenė ją didžiai vertina, nes spauda daug lemia išėivijos sveikatai.

Vliko vicepirmininkas Juozas Audėnas, konferenciją sveikindamas, teigė, kad ypač reikšmingas mūsų spaudos savanoriškas darbas.

Konferencijoje plačiai kalbėta apie LŽS "Pranešimą" — jo išėista jau penki numeriai. Buvo keli pasiūlymai: įvesti liuanistikos mokyklose žurnalistikos kursus, rūpintis žurnalistikos vadovėlio išėidimu ir

spaudos žmonėms toliau ryžtingai kovoti dėl laisvės Lietuvai. Vadovėliui leisti atsirado ir du mecenatai: A. Gintneris ir A. Stakėnas.

Suvažiavimas, Pužauskui pasiūlius, pritarė valdybos veiklai. Jo metu buvo pagerbtas veteranas rašytojas, laikraštlininkas Kazys Karpius, jam neseniai 75 metų amžiaus sukakus.

Suvažiavime dalyvavo daugiau kaip 30 žurnalistų bei jų svečių. Plunksnos darbuotojus vaišingai globojo Tabor Farmos šeimininkai, valdytojai A. ir V. Adamkai.

PADEKITE DIRVAI SURASTI NAUJĄ SKAITYTOJĄ!

Mielam ir Brangiam Draugui, Sibiro kankiniui mokytojui

BENEDIKTUI BUTKUI

mirus, jo žmoną PRANUTĘ, dukteris ALDONĄ STEMPUŽIENĘ, NIJOLĘ BRAZIENĘ su šeimomis ir sūnų RAIMUNDĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

P. S. Basčiai

Mielam prieteliui

ANTANUI SENIKUI

mirus, žmoną DANUTĘ nuoširdžiai užjaučiame

Mykolas ir Elena Gureckai

ALDONAI ir JUOZUI STEMPUŽIAMS,

tėvui ir uošviui BENEDIKTUI BUTKUI mirus, gilią užuojautą reiškiamo

Gražina ir Raimundas Kudukiai

A. A.

Mokytojui BENEDIKTUI BUTKUI

mirus, žmonai PRANEI, dukterims ALDONAI STEMPUŽIENEI, NIJOLEI BRAZIENEI su šeimomis ir sūnui BENEDIKTUI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Albina ir Vladas Petukauskai

A. + A.

ZIGMUI JONYNUI

mirus, broliui JONUI, brolienei ANTANINAI ir jų šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą

P. ir O. Griškėliai
J. Lesčinskas
K. ir Z. Šeputos
J. ir J. Švobos
S. ir S. Šimoliūnai

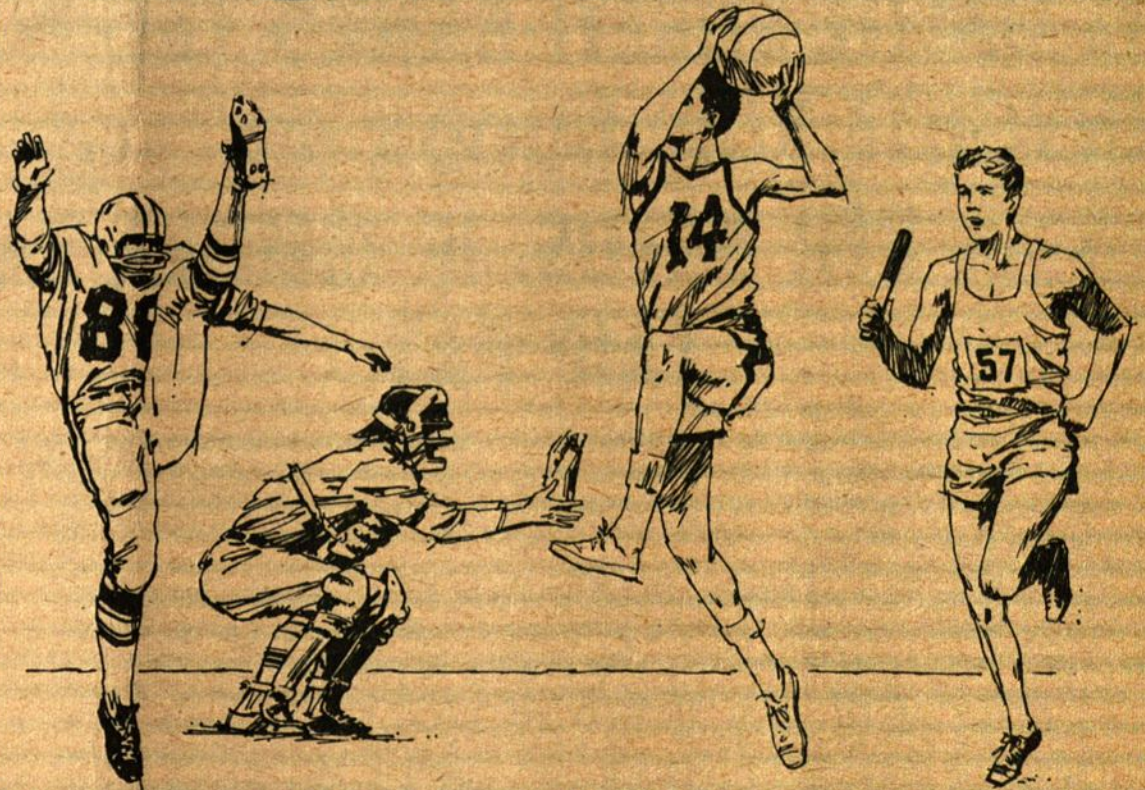
A. A.

ZIGMUI JONYNUI

mirus, žmoną ANTANINĄ, sūnų VYTENĮ, dukras RINGAILĘ, RASĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Halina, Daina ir Antanas Plaušiniai

A SALUTE

TO HIGH SCHOOL ATHLETICS

To kick-off the 1970 High School Football Season, we are offering a beautiful 50" x 60" PLAID STADIUM BLANKET with vinyl carrying case. Its just the thing for those cool autumn nights at the stadium and its yours for opening a new savings account for \$250 or more, or for adding \$250 to an existing account. The attractive carrying cases are available with some local High School team insignia.

Limit one (1) blanket per account... while the supply lasts... no mail requests, please.

5% daily interest on passbook savings... ask about our Savings Certificate plans, paying from 5 1/4% to 7 1/2%.

813 EAST 185TH STREET / 481-7800
6235 ST. CLAIR AVENUE / 431-5670
25000 EUCLID AVENUE / 261-1200
26000 LAKE SHORE BLVD. / 731-1200
8135 WILSON MILLS ROAD / 449-2900

ST. CLAIR SAVINGS